

АТАМЕКЕН

• Өңірмен үндес, елмен тілдес аудан айнасы •

JAMBYL AÝDANDYQ QOǴAMDYQ-SAIASI, ÁLEÝMETTIK-EKONOMIKALYQ BASYLYM

www.atamekengazeti.kz

Атамекен Газеті

@atameken_press

1932atameken@bk.ru

№ 41 (6345)
10 қазан,
сенбі, 2026 жыл

Жамбыл - 180

Жыр дүлдүлінің додасы

2 қазан күні аудандық мәдениет үйінде қазақтың ұлы ақыны, жыр алыбы – Жамбыл Жабаевтың 180 жылдық мерейтойына арналған халықаралық ақындар айтысы өтті. Бұл дүбірлі додаға еліміздің әр өңірінен және бауырлас Қырғызстан Республикасынан келген сөз зергерлері қатысып, айтыс өнерінің биігін көрсетті. Рухани шараның ашылуында абыз ақынның өмірі мен шығармашылығына арналған бейнесюжет көрсетілді. Мерейтойлық шараның ашылуында аудан әкімі Нұрлан Ерғасұлы мен Алматы облысының мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасының басшысы Ануар Мұхтарханұлы Үмбеталиев құттықтау сөз сөйлеп, ақындар айтысына қатысушыларға сәттілік тіледі. Аудан басшысы Н.Ерғас құттықтау сөзін қорытындылай келе, айтыс өнерінің көшін түзеген біртуар тұлға – Жүрсін Ерманға құрмет көрсетіп, иығына дана халқымыздың дәстүріне сай шапан жапты.

Сондай-ақ шара барысында «Әділет» партиясының төрағасы Айбек Аркабайұлы Дәдебайдың құттықтау хаты оқылып, Қазақстан Республикасы Ұлттық Құрылтайының депутаты Жанарбек Садықанұлы Әшімжан саликалы сөз сөйледі.

Жиында белгілі жазушы, журналист, қоғам қайраткері, Халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының лауреаты, Жамбылтанушы Нағашыбек Қапалбекұлы да сөз алып, Жамбыл мұрасының ұлттық руханияттағы маңызына кеңінен тоқталды.

Мерейтой аясындағы шарада әдеби-мәдени мұраға қатысты бірқатар жаңа кітаптың тұсауы кесілді. Атап айтқанда, Алматы облысы әкімдігінің қолдауымен жарық көрген «Жамбыл» естеліктері, Жұмабай Шаштайұлының «Жыр жолбарысы», Смайылжан Иминовтың «Айтыс длиною в жизнь» атты кітаптарының тұсаукесері өтті.

Кітаптардың жарық көруі – Жамбылдың өмірі мен шығармашылығын, қазақтың айтыс өнерінің тарихын кейінгі ұрпаққа жеткізудегі маңызды қадам. Тұсаукесер рәсіміне елге

белгілі зиялы қауым өкілдері, қаламгерлер, қоғам қайраткерлері мен өнер саласының майталмандары қатысты.

Бұдан кейін көпшілік асыға күткен халықаралық ақындар айтысы басталды. Сөз додасының тізгінін Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазақстан халық кеңесінің мүшесі, ақын Аманжол Дүйсенбайұлы Әлтай ұстады.

Айтыста ақындар ел мен жер, тарих пен тағылым, ұлттық құндылықтар мен бүгінгі қоғам тақырыптарын арқау етіп, суырыпсалмалық өнердің озық үлгісін көрсетіп, Жамбыл дәстүрін жалғап, ұлы ақынның рухына тағзым етті.

Тартысты өткен жыр додасының қорытындысы бойынша Бас жүлде – автокөлік Қызылорда облысының ақыны Мейірбек Сұлтанханға бұйырды.

I орынға Қырғызстан Республикасының ақыны Құтман Садыбакасов лайық деп танылды.

II орынды Алматы қаласының ақыны Қазірет Бердіхан мен Ақтөбе облысының ақыны Нұрбол Жауынбаев иеленді.

Ал III орын Жетісу облысының ақыны Ұларбек Минатхан мен Алматы облысының ақыны Болат Ахметовке берілді.

Жамбыл Жабаевтың 180 жылдығына арналған халықаралық айтыс – қазақтың дәстүрлі өнерін дәріптеп, ақындық мектептің сабақтастығын айшықтаған тағылымды шара болды.

Жыр алыбының туған жерінде өткен сөз сайысы Жамбыл мұрасының уақыт өткен сайын жаңғырып, ұрпақтан-ұрпаққа жалғасып келе жатқанын тағы бір мәрте көрсетіп, көрерменге рухани серпіліс сыйлады.

Жамбылдың жырын ұлықтаған Ұзынағаш төріндегі халықаралық айтыс осылайша қазақ руханиятының мерейін асырып, ұлт өнерінің мәртебесін биіктеткен мәнді де мәдени оқиғаға айналды.

Жұмахан Байғазықызы

Ұлылықтың басында ұстаз тұрар

Сейсенбі күні аудандық мәдениет үйінде 5 қазан – Ұстаздар күніне орай «Ұлылықтың басында ұстаз тұрар» атты мерекелік шара өтіп, білім саласының үздіктеріне құрмет көрсетілді. Бұл жиынға аудан әкімі Нұрлан Ерғас айнаы қатысып, ұлағатты ұстаздарды, білім саласының ардагерлері мен қызметкерлерін кәсіби мерекелерімен құттықтады.

Салтанатты шара мектеп табалдырығын алғаш атаған бала мен ұстаз арасындағы алғашқы жүздесуді бейнелейтін «Ұстаз жаққан шырақ» атты сахналық қойылыммен басталды. Содан кейін 60 оқушыдан құралған хор «Ұстазым» әнін әуелете орындады. Бүгінде Жамбыл ауданында 6 мыңға жуық ұстаз жас ұрпаққа сапалы білім мен саналы тәрбие беру жолында еңбек етуде. Педагогтердің кәсіби біліктілігін арттыруға да ерекше көңіл бөлініп келеді. Биыл аудан бойынша 890 мұғалім пәндік құзыреттілігі бойынша біліктілігін арттырған.

Аудан педагогтері облыстық, республикалық және халықаралық білім додалары мен кәсіби байқауларда жоғары нәтижелер көрсетіп жүр. Соңғы бес жылдың ішінде аудан ұстаздарының «Жылдың үздік мұғалімі» республикалық байқауында үш мәрте жеңіске жетуі – соның айқын дәлелі. Биылғы оқу жылында да ауданның екі педагогі «Үздік педагог» байқауының республикалық кезеңіне жолдама алды.

Білім саласындағы аудандағы айтулы жетістіктердің бірі – Қарғалыдағы Әсет Бейсеуов атындағы орта мектептің физика пәні мұғалімі Даулешияр Бақытөлінің «Жылдың үздік мұғалімі – 2026» атануы. Күні кеше Қонаев қаласында өткен салтанатты шарада облыс әкімі Шығыс Әрінов жеңімпаз ұстазға автокөлік кілтін табыстады. Бұл – аудан педагогінің кәсіби шеберлігінің жоғары бағалануы.

Соңғы жылдары ауданда үш «Жайлы мектеп» бой көтеріп, білім ошақтары жаңа цифрлық технологиялармен, заманауи кабинеттермен және робототехника құралдарымен жабдықталуда. Білім беру жүйесінде цифрлық технологияларды тиімді пайдалану, жасанды интеллектіні сауатты қолдану, ақпаратты саралау, жаңаша ойлау және жауапкершілікпен шешім қабылдау дағдыларын қалыптастыруға басымдық берілуде.

Аталмыш шараның маңызды сәттерінің бірі – білім саласында қажырлы еңбек етіп, жоғары жетістіктерге жеткен ұстаздарды марапаттау рәсімі болды.

Бірқатар білім саласының қызметкерлеріне Жамбыл ауданы әкімінің Құрмет грамоталары мен Алғыс хаттары табысталды. Сонымен бірге үздік педагогтер Алматы облысы Білім басқармасының Құрмет грамотасымен, облыс әкімінің Алғыс хатымен және Құрмет грамотасымен марапатталды.

Мерекелік жиында республикалық деңгейдегі марапаттарға ие болған аудан ұстаздарына да ерекше құрмет көрсетілді.

Мыңбаев ауылындағы орта мектептің директоры Айнұр Есбаева Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің «Ұбырай Алтынсарин» медалімен марапатталды.

«Айгөлек» бөбекжай-балабақшасының меңгерушісі Гүлбаршын Жүнісбекова мен Шиең ауылындағы орта мектептің ағылшын тілі пәні мұғалімі Ләззат Иманбаеваға «Білім беру саласының үздігі» төсбелгісі табысталды.

Ал Абай атындағы мектеп-гимназиясының бастауыш сынып мұғалімі Елена Сагова мемлекеттік «Құрмет» орденімен марапатталды.

Сондай-ақ Қасымбек ауылындағы орта мектептің ұстазы Бибігүл Амирбоева «Үздік сынып жетекшісі – 2026», Әсет Бейсеуов атындағы орта мектептің физика пәні мұғалімі Даулешияр Бақытөлі «Жылдың үздік мұғалімі – 2026» номинациялары бойынша сый-құрметке бөленді.

Марапат иелерінің қатарында мектеп директорлары, пән мұғалімдері, балабақша тәрбиешілері мен меңгерушілері, білім бөлімінің әдіскерлері де бар. Олардың ерқайсысының жетістігі – аудан білім саласының ортақ табысы.

Мерекелік жиында ардагер ұстаздарға да айрықша құрмет көрсетілді. Саналы ғұмырын бала тәрбиесі мен білім беру ісіне арнаған аға буын өкілдерінің өнегелі жолы жас педагогтерге үлгі екені аталып өтті.

Салтанатты кеш «Сүйінбай сазы» халықтық фольклорлық-этнографиялық ансамблінің мерекелік концертіне ұласты. Өнерпаздар ұстаздарға өсем ән мен күмбірлеген күйден шашу шашып, жақсы көңіл-күй сыйлады.

Б.АЙТАЛЫ,
Ұзынағаш ауылы.

Жаңа тағайындау

«Алматы облысының денсаулық сақтау басқармасы» мемлекеттік мекемесі басшысының 03.08.2026 жылғы № 150-Ж Бұйрығының негізінде тамыздың 3-нен бастап ШЖҚ «Жамбыл көпбейіт» орталық ауруханасын» КМК-ның директоры лауазымына – **ҚАЛИЕВ Асқар Сәулебекұлы** тағайындалды.

Асқар Сәулебекұлы – 1986 жылы 28 қыркүйекте Шығыс Қазақстан облысы, Аякөз қаласында дүниеге келген. 2004 жылы Аякөз қалалық көпсалалы мектеп гимназиясын тамамдаған. 2004-2010 жылдар аралығында С.Ж.Асфендияров атындағы Қазақ Ұлттық медицина университетінде «Педиатр» мамандығын меңгерген. 2010-2011 жылдары аталмыш университетте «Балалар хирургі» мамандығы бойынша интернатурадан өткен. 2012 жылы «Травматология және ортопедия» мамандығы бойынша біліктілігін жоғарылатқан. 2013 жылы Оңтүстік Корея мемлекеті, Пусан қаласында, Иссон госпиталінде «Травматология және ортопедия», 2016 жылы «Қоғамдық Денсаулық сақтау» мамандықтары бойынша біліктілігін арттырған.

2021-2022 жылдар аралығында Қазақстан – Ресей медициналық университетінде «магистратура – Қоғамдық Денсаулық сақтау саласы», 2024 жыл сертификациялық курс – «Денсаулық сақтау саласындағы менеджмент».

Еңбек жолын 2007-2011 жылдар аралығында Алматы қаласының №4 Қалалық клиникалық ауруханасында жасактау және интенсивті терапия бөлімшесінде орта медицина қызметкері ретінде жұмыс істеген. 2011-2012 жылдары «Алматы аймақтық балалар клиникалық ауруханасын» қабылдау бөлімінің балалар хирург-дәрігері ретінде еңбек еткен. 2012-2016 жылдары «Алматы аймақтық балалар клиникалық ауруханасын» травматология және ортопедия бөлімінің травматолог және ортопед дәрігері, 2016-2020 жылдары «Алматы аймақтық балалар клиникалық ауруханасы» директорының медициналық жұмыстары жөніндегі орынбасары ретінде қызмет атқарған. 2020 жылдан бастап 2024 жылдың тамызына дейін «Облыстық балалар клиникалық ауруханасы» директоры, 2024-2026 жылдары ШЖҚ «Қарғалы ауылының «Аудандық ауруханасы» МКК-ның директоры болып жұмыс істеген.

Сондай-ақ, 2007 жылы С.Ж.Асфендияров атындағы Қазақ Ұлттық медицина университетінің құрамындағы әскери кафедрасын бітіріп, сержант атағын иеленген.

Жаңа қызметінде Асқар Сәулебекұлына аурухана ұжымымен бірге биік белестерді бағындыруына тілектеспіз.

«Алматы облысының денсаулық сақтау басқармасы» мемлекеттік мекемесі басшысының 03.08.2026 жылғы № 151-Ж Бұйрығының негізінде **Нұрлан Нұртайұлы Ажібеков** 2026 жылғы тамыздың 3-нен бастап «Алматы облысының денсаулық сақтау басқармасы» мемлекеттік мекемесінің ШЖҚ Жамбыл ауданы Қарғалы ауылының «Аудандық ауруханасы» МКК директоры лауазымына тағайындалды.

Нұрлан Нұртаевич Ажибеков – денсаулық сақтау саласында 18 жылдан астам еңбек өтілі бар, жоғары санатты дәрігер-анестезиолог-реаниматолог, денсаулық сақтау менеджері, медицина ғылымдарының магистрі.

Ол 1984 жылы Алматы қаласында дүниеге келген. 2008 жылы С.Д.Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университетінің педиатрия факультетін тамамдап, кейін анестезиология және реаниматология мамандығы бойынша қайта даярлықтан өткен. Медицина мамандығы бойынша магистр дәрежесін алған. Сонымен қатар денсаулық сақтау менеджменті бағытында кәсіби біліктілігін жетілдірген.

Еңбек жолын 2006 жылы қалалық жедел медициналық жәрдем станциясында фельдшер болып бастаған. Кейін жедел медициналық жәрдем дәрігері, дәрігер-реаниматолог, анестезиолог-реаниматолог, бөлімшесінің аға дәрігері және реанимация бөлімшесінің меңгерушісі қызметтерін атқарған.

2016-2022 жылдары аралығында ҚазМУ-ның анестезиология және реаниматология кафедрасында оқытушы, ассистент ретінде ғылыми-педагогикалық қызметпен айналысты. 2017-2021 жылдары «Іле аудандық орталық ауруханасын» ШЖҚ КМК реанимация бөлімшесін басқарды. 2021-2026 жылдары аталған ауруханада директорың емдеу ісі жөніндегі орынбасары қызметін атқарды. 2026 жылы Алматы қаласының №24 қалалық емханасында директорың медициналық қызметтердің сапасын бақылау жөніндегі орынбасары болды.

Нұрлан Ажібеков медицина саласындағы кәсіби еңбегіне орай Алматы облысы әкімінің Құрмет грамотасын, Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 30 жылдығына арналған мерекелік медалін, «Денсаулық сақтау саласына қосқан үлесі үшін» және «Медицина саласының үздігі» төсбелгісін иеленген.

Жаңа қызметінде Нұрлан Нұртаевичке табыс пен кәсіби жетістіктер тілейміз.

ПРЕЗИДЕНТ ТАПСЫРМАЛАРЫНЫҢ ОРЫНДАЛУ БАРЫСЫ ҚАРАЛДЫ

Digital Qazaqstan стратегиясын жүзеге асыру бойынша

Премьер-министр Олжас Бектеновтің төрағалығымен өткен Үкімет отырысында Digital Qazaqstan жалпыұлттық стратегиясын жүзеге асыру барысы қаралды.

Премьер-министрдің орынбасары – жасанды интеллект және цифрлық даму министрі Жаслан Мәдиев және бірқатар салалық министрлер цифрландыру бағытындағы атқарылып жатқан жұмыстар туралы баяндады.

Мемлекет басшысының Жарлығымен қабылданған Digital Qazaqstan стратегиясы экономиканың негізгі салаларын цифрлық трансформациялаудың негізгі бағыттарын айқындайды. Олжас Бектеновтің айтуынша, Қазақстан жекелеген процестерді цифрландырудан мемлекетті дамытудың бірыңғай цифрлық моделіне көшу кезеңіне аяқ басты. Бұл ретте мемлекеттік қызметтерді азаматтарға барынша ыңғайлы әрі проактивті түрде ұсыну қажет.

Энергетика саласында негізгі нысандар мен ақпараттық жүйелерді бірыңғай цифрлық контурға біріктіру, жыл соңына дейін цифрлық түгендеу жүргізу міндеті қойылды. Мұнай-газ саласында жасанды интеллект пен кен орындарының цифрлық телнұсқаларын кеңінен енгізу көзделген. 2028 жылдың соңына дейін 12 негізгі кен орнында цифрлық телнұсқаларды толық іске қосу жоспарланып отыр.

Өнеркәсіпте өндірістік деректерді бірыңғай салалық Data Lake жүйесіне біріктіру, отандық цифрлық шешімдерге сұранысты арттыру тапсырылды. Ауыл шаруашылығында жердің жай-күйінен бастап өнімді өткізуге дейінгі негізгі мәліметтерді біріктіретін бірыңғай ұлттық цифрлық экожүйе құру жұмыстары жеделдетілуі тиіс. Мемлекеттік қолдау шараларын шаруашылықтардың цифрлық деректерін пайдалана отырып, проактивті форматқа көшіру міндеті қойылды.

Көлік саласында ұлттық деңгейдегі бірыңғай цифрлық көлік жүйесін қалыптастыру көзделіп отыр. Ірі қалалардағы көлік көп жүретін учаскелерде қозғалысты интеллектуалды басқару жүйесін пилоттық режимде енгізу тапсырылды. Ал «Қазақстан темір жолы» компаниясы тасымалдау деректерін бірыңғай деректер қоймасына беруді аяқтауы керек.

Қаржы саласында бюджеттік жоспарлау, қазынашылық, мемлекеттік активтерді басқару және аудит процестерін бірыңғай цифрлық жүйеге біріктіру міндеті қойылды. Салықтық әкімшілендіруді автоматтандыру, салықтарды алдын ала есептеу және есептілікті алдын ала толтыру арқылы азаматтар мен бизнеске түсетін әкімшілік жүктемені азайту көзделуде.

Премьер-министр цифрлық жобалардың өзара қайталануына жол бермеу қажеттігін атап өтті. Осыған байланысты іске асырылып жатқан және жоспарланған жобаларды қайта қарап, оларды бірыңғай архитектура мен ортақ мемлекеттік платформаларға шоғырландыру тапсырылды. Цифрлық жобаларды қаржыландыру кезінде олардың стратегия мақсаттарына сәйкестігі мен нақты экономикалық әсері басты өлшем болуы тиіс.

Үкімет басшысы Digital Qazaqstan стратегиясының орындалуын іске қосылған жобалардың санымен емес, нақты нәтижелер мен белгіленген көрсеткіштердің орындалуымен бағалау қажет екенін атап өтті.

Стратегияның әр бағыты бойынша нақты жобалар, көрсеткіштер, мерзімдер мен жауапты орындаушылар белгіленген. Жалпы бақылау және үйлестіру Премьер-министрдің орынбасары – жасанды интеллект және цифрлық даму министрі Жаслан Мәдиевке жүктелді.

Аралды қалпына келтіру және Каспийді сақтау бойынша

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауында берген тапсырмалары аясында Үкімет Солтүстік

Аралды қалпына келтіру және Каспий теңізінің су ресурстарын сақтау бойынша кешенді жұмыстар жүргізіп келеді. Негізгі шаралар су деңгейін арттыру, биоалуантүрлілікті сақтау, ғылыми зерттеулер жүргізу және құрғаған теңіз табанындағы шөлейттенуге қарсы іс-шараларды қамтиды.

Солтүстік Аралдағы су көлемі тұрақты өсіп келеді. Бүгінде теңіздегі су көлемі 23,4 млрд текше метрге жетті. 2022 жылы бұл көрсеткіш 19 млрд, 2023 жылы – 21 млрд, 2024 жылы – 22 млрд, ал 2025 жылдың қорытындысында 23 млрд текше метр болған. Жыл басынан бері теңізге шамамен 1,5 млрд текше метр су жіберілді.

Соңғы 20 жылдан астам уақыттағы жүйелі жұмыстардың нәтижесінде Солтүстік Аралдың аумағы 36%-ға ұлғайып, су көлемі екі есеге жуық артты, ал минералдану деңгейі екі есе төмендеді. Су ресурстары және ирригация министрлігі жыл сайын Сырдария арқылы теңізге кемінде 2 млрд текше метр су жіберуді қамтамасыз етеді.

Дүниежүзілік банкпен бірлесіп Солтүстік Аралды қалпына келтірудің келесі кезеңі әзірленді. Жоба Көкарал бөгетін реконструкциялауды және су деңгейін Балтық жүйесі бойынша 44 метрге дейін көтеруді көздейді. Алдағы 5-6 жылда теңіз аумағын 3,9 мың км²-ге, су көлемін 34 млрд текше метрге дейін жеткізу жоспарланған.

Сонымен қатар Түркістан және Қызылорда облыстарындағы Арал–Сырдария бассейнінде ирригациялық жүйелерді жаңғырту және автоматтандыру бойынша 160-тан астам жоба іске асырылады. Бұл үнемделген суды Солтүстік Аралға бағыттауға мүмкіндік береді.

Арал теңізінің құрғаған табанында орман мелиорациясы жұмыстары да жалғасып жатыр. Бүгінде 3,4 мың тонна сексеуіл тұқымы мен галофитті өсімдіктер егілді, 56,2 млн сексеуіл көшеті отырғызылды. Жұмыстардың жалпы көлемі 1,1 млн гектарға жетті. Алдағы уақытта сексеуіл алқаптарының аумағын 1–1,5 млн гектарға жеткізу көзделген.

Өңірдегі жұмыстарды ғылыми сүйемелдеу үшін Қазақ орман шаруашылығы және агроорман мелиорациясы ғылыми-зерттеу институтының филиалы құрылды. Сондай-ақ жылына 3 млн көшет өндіруге мүмкіндік беретін, аумағы 33 гектар орман тәлімбағының құрылысы аяқталды.

Қазақстан Каспий теңізінің су ресурстарын сақтау бағытында ғылыми және мемлекетаралық ынтымақтастықты күшейтіп келеді. 2025 жылы Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Шанхай ынтымақтастық ұйымының кеңейтілген отырысында Су мәселелерін зерттеу орталығын құруды ұсынды.

Қазір Каспий теңізін сақтау жөніндегі мемлекетаралық бағдарламаны және бейінді ғылыми-зерттеу институтын құруға дайындық жүргізілуде. Бұл бағыттағы мәселелер Ақтауда өткен Каспий теңізі жөніндегі жоғары деңгейдегі диалог барысында талқыланды. Кездесуде теңіз деңгейінің төмендеуі, биоалуантүрлілікті сақтау, ластануға қарсы күрес, мониторинг және деректер алмасу мәселелеріне басымдық берілді.

Жапония Үкіметінің қолдауымен Каспий теңізі деңгейінің төмендеуі жағдайында орнықтылықты арттыру жобасы іске қосылды. Сонымен бірге БҰҰ Даму бағдарламасымен және халықаралық серіктестермен теңіз және жағалау ресурстарын басқару, қалдықтарды азайту, айналымды экономиканы дамыту және Каспий итбалығын қорғауға бағытталған жобалар әзірленуде.

Қазақстан трансшекаралық су ресурстарын бірлесіп пайдалану бойынша барлық көршілес мемлекеттермен құқықтық базаны қалыптастыруды аяқтады. Екіжақты комиссиялар тұрақты жұмыс істеп келеді. Өзбекстанмен он жылға созылған келіссөздер нәтижесінде трансшекаралық су нысандарын бірлесіп басқару және ұтымды пайдалану туралы келісімге қол қойылды.

Су дипломатиясы мен Сырдария өзеніндегі су қоймаларының жұмыс режимдері жөніндегі келісімдердің арқасында соңғы жылдары Солтүстік Аралға, соның ішінде суы аз кезеңдерде де, судың тұрақты келуі қамтамасыз етілді.

<https://primeminister.kz>

Инфляция қарқыны бәсеңдеді

Қазақстандағы инфляция жүйелі түрде бәсеңдеуін жалғастыруда.

2026 жылғы қыркүйекте жылдық инфляция тамызбен салыстырғанда 0,5 пайыздық тармаққа төмендеп, 9,3%-ға дейін баяулады. Бір айдағы бағаның өсуі 0,6%.

Инфляцияны бәсеңдетудегі негізгі үлесті азық-түлік тауары бағасының өсу қарқынының төмендеуі жалғастыруда.

Қыркүйекте азық-түлік тауары бағасы бір айлық мәнде 0,1%-ға төмендеді. Дефляция екінші ай қатарынан байқалады.

Нәтижесінде жылдық азық-түлік инфляциясы 8,5%-ға дейін бәсеңдеді (тамыздағы 9,5%-дан).

Азық-түлік емес тауарлар мен ақылы қызметтер бойынша баға жағдайы тұрақты болып қалады.

Азық-түлік емес инфляция жылдық мәнде 11%-ға дейін бәсеңдеді. Ақылы қызмет бағасының өсуі 8,9% деңгейінде сақталды.

Инфляциялық процестердің баяулауы аясында 2026 жылғы екінші тоқсанда халықтың нақты ақшалай табысы 0,7%-ға өсті. Инфляцияның одан әрі төмендеуі бағаның өсуінің халық табысына әсерін азайтады.

Инфляцияны тежеу – халықтың әл-ауқатын арттыруға бағытталған Үкімет жұмысының негізгі бағыттарының бірі. Бағаны тұрақтандырумен қатар, жоспарда еңбекақыны арттыру, оның ішінде ең төменгі жалақыны кезең-кезеңімен көтеру, жаңа әрі сапалы жұмыс орындарын ашу, еңбек өнімділігін арттыру, кәсіпкерлікті қолдау және қосылған құны жоғары салаларды дамыту шаралары қарастырылған.

ҚР Ұлттық экономика министрлігінің баспасөз қызметі.

Қазақстан Республикасының Әйелдерге қатысты кемсітушіліктің барлық нысандарын жою туралы конвенцияны орындауы жөніндегі алтыншы мерзімді баяндамасын қарау шеңберінде қазақстандық делегация БҰҰ-ның Әйелдерге қатысты кемсітушіліктің барлық нысандарын жою жөніндегі комитетке соңғы жылдары әйелдер құқықтарын қорғау және гендерлік теңдікті қамтамасыз ету саласында жүзеге асырылған заңнамалық және институционалды өзгерістердің нәтижелерін таныстырды.

БҰҰ-да Қазақстанның әйелдер құқығын қорғау тәжірибесі таныстырылды

Делегация құрамына Мәдениет және ақпарат, Әділет, Ғылым және жоғары білім, Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау, Денсаулық сақтау, Ішкі істер, Сыртқы істер министрліктерінің, Сот әкімшілігінің, Бас прокуратураның, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Әйелдер істері және отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссияның жоғары лауазымды өкілдері кірді.

Қазақстан Республикасының БҰҰ-ның Женевадағы бөлімшесі және басқа да халықаралық ұйымдар жанындағы тұрақты өкілі Ержан Қазыхан БҰҰ-ның шарттық органдарымен мазмұнды өзара іс-қимыл Қазақстанның адам құқықтарын қорғаудың ұлттық жүйесін жетілдіру жөніндегі дәйекті жұмысының маңызды бөлігі екенін атап өтті.

Қазақстанның әйелдердің шешім қабылдауға қатысуын кеңейту, экономикалық теңсіздікті азайту, зорлық-зомбылықтың барлық нысандарының алдын алу және заңмен бекітілген құқықтардың іс жүзінде жүзеге асуын қамтамасыз ететін жағдайлар жасау бағытын жалғастыратындығына назар аударылды.

Диалог барысында заңнамалық кепілдіктерден әйелдерді зорлық-зомбылықтан іс жүзінде қорғауға көшу мәселесіне ерекше назар аударылды. 2024 жылы қабылданған әйелдердің құқықтары мен балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері жөніндегі заң отбасылық-тұрмыстық зорлық-зомбылық үшін қылмыстық жауаптылықты күшейтті.

2024 жылы ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың бастамасымен Қазақстан Республикасының «Адам саудасына қарсы іс-қимыл туралы» Заңы қабылданып, қылмыстық жауаптылық күшейтілді және Халықаралық көші-қон ұйымымен бірлесіп құрбандарды анықтау стандарты енгізілді. Қазақстан

Заманауи технология және тәртіп Балалар қауіпсіздігі – цифрлық бақылауда

Ішкі істер министрлігі Оқу-ағарту министрлігімен және «Bilim Group Ltd» компаниясының IT-мамандарымен бірлесіп, «BilimClass» білім беру платформасына «Заң мен Тәртіп» инновациялық инфрақұрылымын енгізу бойынша бірлескен жобаны іске асыруға кірісті. Аталған платформа еліміздегі мектептерде электрондық күнделік ретінде пайдаланылады.

Бастаманың негізгі мақсаты – бір реттік дәрістерден есірткіге қатысты құқық бұзушылықтар мен нашақорлықтың алдын алудың жүйелі онлайн форматына көшу. Жоба аясында мамандардың қатысуымен тұрақты вебинарлар өткізу, педагогтерді онлайн оқыту және ата-аналар қауымдастығымен виртуалды кездесулер ұйымдастыру көзделген.

«Заң мен Тәртіп» инфрақұрылымын «Bilim-Class» платформасына енгізу арқылы оқушылар, ата-аналар және педагогтер тұрғылықты жеріне қарамастан құқықтық және профилактикалық ақпаратты бірдей ала алады.

Цифрлық платформа 2,5 млн-нан астам оқушыны, 350 мың педагогті және 5 млн-нан астам ата-ананы біріктіріп, 5 мыңнан астам мектепті қамтиды.

Платформадағы профилактикалық материалдар үш негізгі санатқа бөлінген:

«Оқушы» – құқық бұзушылықтың алдын алуға арналған интерактивті тесттер, бейнероликтер мен электрондық буклеттер орналастырылады. Сонымен қатар оқушыларға волонтерлік қызмет туралы және ішкі істер органдарының оқу орындарына түсу мүмкіндіктері жөнінде ақпарат беріледі.

сондай-ақ гендерлік бюджеттеу, отбасын қолдау, кемсітушіліктің алдын алу және «Әйелдер, бейбітшілік және қауіпсіздік» күн тәртібін іске асыру мәселелері бойынша БҰҰ құрылымдарымен және азаматтық қоғаммен ынтымақтастықты жалғастыруда.

Халықаралық деңгейде Қазақстан әйелдерді зорлық-зомбылықтан қорғау мәселелерін дәйекті түрде ілгерілетіп келеді. Елдің бастамасымен БҰҰ Адам құқықтары жөніндегі кеңесі тұрмыстық зорлық-зомбылық мәселесін

халықаралық адам құқықтары күн тәртібінде бекіткен «Тұрмыстық зорлық-зомбылықты жою» атты 57/18 қарарын қабылдады.

Қазақстан әйелдердің шешім қабылдауға қатысуын кеңейтуде айтарлықтай ілгерілеуге қол жеткізілді. 2026 жылғы сайлау қорытындысы бойынша әйелдер Құрылтайдағы 145 депутаттық мандаттың 49-ын, яғни 33,8%-ын иеленді. Екі әйел Құрылтай Төрағасының орынбасарлары болып сайланды, тағы үшеуі тұрақты комитеттерді басқарды. Мемлекеттік қызметте де әйелдердің өкілдігі жоғары деңгейде сақталып отыр. Олар барлық мемлекеттік қызметшілердің 55%-ын құрайды және басшылық лауазымдардың 39%-ын атқарады.

Әйелдердің экономикалық дербестігін қамтамасыз етуде де елеулі нәтижелерге қол жеткізілді. Бүгінде елдегі шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің 48,2%-ын, яғни шамамен 1,1 млн кәсіпорынды әйелдер басқарады. Бұл кәсіпорындарда 1,5 млн-нан астам жұмыс орны құрылған. Қазақстан экономикасында шамамен 4,5 млн әйел еңбек етеді. Сонымен қатар әйелдердің ғылымға, цифрлық экономикаға және жоғары технологиялық салаларға қатысуы кеңейіп келеді. Арнайы бағдарламалар аясында 10 мыңнан астам әйел цифрлық дағдылар бойынша оқудан өтті.

Әйелдердің денсаулығын сақтау және оларды әлеуметтік қолдау саласында да елеулі нәтижелерге қол жеткізілді. Соңғы бес жылда ана өлім-жітімі 75%-ға азайды, ал ауылдық жерлердегі әйелдерді профилактикалық тексерулермен қамту деңгейі 62%-дан 81%-ға өсті. Сонымен қатар мүгедектігі бар әйелдер мен қыздардың мамандандырылған медициналық көмекке, жұмыспен қамтылуға және кедергісіз инфрақұрылымға қолжетімділігі кеңейіп келеді.

ҚР Сыртқы істер министрлігінің баспасөз қызметі.

Заманауи технология және тәртіп Балалар қауіпсіздігі – цифрлық бақылауда

«Ата-ана» – баланың мінез-құлқындағы қауіп белгілерін ерте анықтауға көмектесетін құралдар, «Әр үйге тест» бағдарламасы және қажет болған жағдайда хабарласуға болатын анонимді сенім қызметтерінің байланыстары ұсынылады.

«Педагог» – мұғалімдерге оқушылармен күнделікті профилактикалық жұмыс жүргізуге көмектесетін әдістемелік ұсынымдар мен цифрлық құралдар ұсынылады.

Платформаның басты артықшылығы – білім беру процесінің барлық қатысушылары арасында үздіксіз қашықтан өзара іс-қимыл жасау мүмкіндігі.

Алдағы уақытта ПМ платформаның функционалдық мүмкіндіктерін айтарлықтай кеңейтуді жоспарлап отыр. Жүйеге лудоманияның алдын алу, жол және киберқауіпсіздікті қамтамасыз ету, сондай-ақ балаларды интернет кеңістігіндегі өзге де қауіп-қатерлерден қорғауға арналған жаңа өзекті бөлімдер қосылады.

ҚР Ішкі істер министрлігінің баспасөз қызметі.

Еңбек адамының құқығы мен заңды мүддесін қорғау – қай кезеңде де маңызын жоймайтын міндет. Осы орайда мұғалімнің құқығын қорғап, әлеуметтік жағдайына қолдау көрсететін кәсіподақ ұйымының атқарар жүгі ауыр. 10 қазан – Кәсіподақтар күні қарсаңында біз бұл бағыттағы жүргізілген жұмыстар мен алдағы міндеттер жайында аудандық білім саласы кәсіподақ ұйымының төрайымы Бижуменова Сания Кабдрашевнамен кездесіп, сыр ашса деп қолқа салған едік. Келісті. Олай болса, сәті тұскен сұхбатты ойлы оқырманның назарына қаз-қалпында ұсынамыз.

Кәсіподақтың күші - оның бірлігінде

– Сания апай, әңгімеміздің әлқиссасын Кәсіподақтың мән-маңызынан бастасак?

– Кәсіподақ ең алдымен еңбек адамының жанынан табылатын, оның құқығы мен заңды мүддесін қорғайтын ұйым. Ұстаздың алаңсыз еңбек етуі үшін оның әлеуметтік жағдайы тұрақты, еңбек құқығы қорғалған болуы керек. Бүгінде аудандық білім саласы кәсіподақ ұйымының құрамында 6 мыңнан астам мүше бар. Олардың қатарында 5 мыңнан астам педагог пен 2 мыңға жуық техникалық қызметкер еңбек етеді. Сонымен бірге мектепке дейінгі және қосымша білім беру ұйымдарының қызметкерлері де кәсіподақ құрамына кіреді. Біздің басты мақсатымыз – әрбір еңбек адамының мәселесіне бейжай қарамау. Қызметкерлердің заңды құқықтарының сақталуын қадағалап, туындаған мәселелерді уақытылы шешуге ықпал ету. Мектептердегі еңбек жағдайының талапқа сай болуы, жұмыс уақыты мен демалыс тәртібінің сақталуы, қызметкерлердің әлеуметтік қорғалуы да үнемі назарымызда.

– Қазіргі таңда білім саласы қызметкерлерін толғандыратын қандай мәселелер бар? Оларды шешуде кәсіподақ қандай қолдау көрсете алады?

– Бүгінде білім саласындағы ең маңызды мәселелердің бірі – еңбек заңнамасының дұрыс орындалуы. Кәсіподақ осы бағытта қызметкерлерге құқықтық және кәсіби кеңес беріп, олардың мәселесін заң аясында шешуге көмектеседі. Мұғалімдердің жұмыс кестесінің дұрыс құрылуы, демалыс уақытының сақталуы, еңбек жағдайының талапқа сай болуы – күн тәртібінен түспейтін мәселелер. Әсіресе жас мамандардың әлеуметтік жағдайына, олардың еңбек ұжымына бейімделуіне де көңіл бөлеміз. «Педагог мәртебесі туралы» заңның қабылдануы мұғалімнің қоғамдағы орны мен кәсіби беделін арттыруға үлкен серпін берді. Ұстаздың негізгі міндеті – балаға сапалы білім мен тәрбие беру. Сондықтан оны өзінің қызметтік міндетіне қатысы жоқ артық жұмыстарға тартуға, жұмыс уақытынан тыс мезгілде негізсіз мазалауға жол берілмегені жөн. Мұндай талаптардың

сақталуын қамтамасыз етуде кәсіподақтың жауапкершілігі зор.

– Қызметкердің еңбек құқығы бұзылған жағдайда кәсіподақтың араласуы қаншалықты маңызды?

– Бұл – кәсіподақ жұмысының ең маңызды бағыттарының бірі. Егер қызметкер өзінің еңбек құқығы бұзылды деп есептесе, мәселені өз бетінше шешуге тырысып, уақыт жоғалтпай, кәсіподақ ұйымына жүгіне алады. Біз әр мәселені мұқият қарап, қолданыстағы заңнамаларға сүйене отырып, қызметкерге түсіндіру жұмыстарын жүргіземіз. Қажет болған жағдайда мектеп әкімшілігімен, білім бөлімімен бірлесіп, мәселенің оң шешілуіне ықпал етеміз. Кәсіподақтың күші – оның бірлігінде. Сондықтан біз туынданған түйткілді бір тараптың ғана мәселесі деп қарамай, ұжымның тұрақтылығы мен еңбек қатынастарының дұрыс қалыптасуын да ескереміз. Ең бастысы – мәселені ушықтырмай, заң аясында, өркениетті жолмен шешу.

– Ұстаздардың әлеуметтік жағдайын жақсарту, денсаулығын нығайту бағытында қандай жұмыстар жүргізілді?

– Қызметкердің әлеуметтік жағдайы мен денсаулығы – біздің тұрақты назарымыздағы мәселе. Жыл сайын педагогтер мен білім саласы қызметкерлерінің сауықтыруына

мүмкіндік жасауға тырысамыз. Мәселен, өткен жазда 300-ден астам мұғалім еліміздің әртүрлі шипажайларында, Алакөл мен Ыстықкөлдегі демалыс орындарында демалып, денсаулығын түзеп қайтты. Бұл бір реттік жұмыс емес, жыл бойы жүйелі түрде жүзеге асырылып келеді. Сонымен қатар Жамбыл ауданы бойынша жергілікті тіркеуде тұрған мұғалімдерге заңда белгіленген тәртіппен коммуналдық төлемдеріне 5 айлық есептік көрсеткіш көлемінде көмек көрсетіледі. Бүгінде бұл төлемдер уақытылы беріліп келеді. Өмірде әртүрлі жағдай болады. Ауыр сырқатқа шалдыққан, отбасылық киындыққа тап болған немесе асыраушысынан айырылған қызметкерлерге де кәсіподақ тарапынан қаржылай көмек көрсетіледі. Мұның барлығы – еңбек адамына деген қамқорлықтың нақты көрінісі.

– Еңбегімен ерекшеленген сала ардагерлерін ынталандыру мақсатында қандай жұмыстар атқарылды?

– Ұстаз еңбегі қашанда құрметке лайық. Ұзақ жылдар бойы білім саласында маңдай терін төгіп, кейінгі буынға жол көрсеткен азаматтарды ұлықтау – біздің маңызды міндеттеріміздің бірі. Жакында Ұстаздар күніне орай білім саласында ұзақ жылдар бойы еңбек етіп, ұжымның дамуына елеулі үлес қосқан, зейнет жасына жақындаған бірқатар мектеп директорлары мен белсенді азаматтарды «Кәсіподаққа еңбегі сіңген қайраткер» медалімен марапаттадық. Олардың қатарында Ә.Бейсеуов, Құдыс Әбсәметов, Қарғалы №4, Қасымбек, Шоқан Ұлиханов, Ұзынағаш №1 лицейі, Мыңбаев, Қайназар №2 орта мектептерінің басшылары бар. Мұндай марапат – бір адамның еңбегін ғана бағалау емес. Осындай білікті де тәжірибелі мамандардың арқасында ауданның білім саласы биік белестерді бағындырып келеді.

– Енді өзіңіздің еңбек жолыңызға тоқталсақ. Кәсіподақ саласына келуіңізге не себеп болды?

– Мен Шығыс Қазақстан облысында дүниеге келіп, сонда өстім. Өскемен педагогикалық институтын орыс тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі

мамандығы бойынша тәмамдадым. Еңбек жолымды мектептен бастадым. Кейін комсомол, аудандық партия және атқару комитеттерінде басшылық қызметтер атқардым. 2000 жылдан бастап аудандық білім бөлімінде әдіскер, маман болып бұдан кейін кәсіподақ ұйымын басқарып келемін. Мен үшін бұл қызмет – жай ғана лауазым емес, үлкен жауапкершілік. Себебі кәсіподаққа жүгінген әрбір адам сұрағының заңға сәйкес дұрыс шешілуін күтеді.

– Қызмет барысында қалыптасқан қандай ұстанымдарды өмірлік қағидаңызға айналырдыңыз?

– Ең басты ұстанымым – адалдық пен жауапкершілік. Қандай қызметте жүрсеңіз де, еңбекті бағалап, адамға құрметпен қарай білуіңіз керек. Өзімнің білімім мен көп жылғы тәжірибемді білім саласын дамытуға, адал еңбек етіп жүрген ұстаздардың заңды құқықтарын қорғауға арнауды өмірлік парызым деп білемін. Кәсіподақ – ортақ іс. Сондықтан кез келген мәселені жеке адамның немесе жеке ұйымның проблемасы деп қарамай, ұжыммен, мектеп әкімшілігімен бірлесе отырып шешуге тырысамыз. Өзара түсіністік пен сенім бар жерде кез келген түйткілдің түйінін тарқатуға болады.

– Алдағы уақытта кәсіподақ ұйымының алдында қандай мақсат-міндеттер тұр?

– Атқаратын жұмыс аз емес. Ең алдымен, білім саласы қызметкерлерінің еңбек және әлеуметтік құқықтарын қорғауды жалғастырамыз. Еңбек заңнамасындағы өзгерістерді дер кезінде түсіндіріп, қызметкерлерге құқықтық кеңес беру ісін одан әрі күшейту қажет. Сонымен қатар жастармен жұмысты жандандыру, жас мамандардың кәсіподақ ұйымына деген сенімін арттыру, олардың әлеуметтік және кәсіби мәселелеріне қолдау көрсету – маңызды міндеттердің бірі. Кәсіподақтың беделі оның нақты ісімен өлшенеді. Сондықтан әрбір мүшеміздің мәселесіне дер кезінде көңіл бөлу – алдағы уақытта да басты қағидамыз болып қала береді.

– Сұхбатымызды ізгі тілекпен түйіндесек. Кәсіби мереке қарсаңында әріптестеріңізге қандай ақжолтай лебіз айтар едіңіз?

– «Атамекен» газеті арқылы барша әріптестерімді, ұстаздар қауымын 10 қазан – Кәсіподақтар күнімен шын жүректен құттықтаймын! Еңбектеріңіз жемісті, абыройларыңыз асқақ болсын! Әр шаңыраққа амандық, зор денсаулық, ынтымақ пен береке тілеймін.

Әйгерім ӘБУ
Сұхбаттасқан: АТАМЕКЕН

ТІЛ ҮЙРЕТУДЕГІ ЖАҢА ҚАДАМ: AI МҮМКІНДІКТЕРІ

Алматы облысы Білім басқармасының жыл сайынғы жоспарына сәйкес, 2026 жылғы 28 қыркүйекте Жамбыл ауданы, Ұзынағаш ауылындағы №1 мектеп-лицейінде ағылшын тілі пәні мұғалімдеріне арналған облыстық әдістемелік семинар өткізілді. Семинардың тақырыбы – «AI-Powered English: Developing Students' Language Skills through Artificial Intelligence».

Облыстық әдістемелік орталық тарапынан семинарға жүйелі әдістемелік қолдау көрсетіліп, педагогтердің кәсіби дамуына, тәжірибе алмасуына және заманауи цифрлық технологияларды, соның ішінде жасанды интеллект құралдарын оқу үдерісіне тиімді енгізуіне ерекше мән берілді. Облыстық әдістемелік орталықтың басшысы Иманхатова Гүлжихан Жалғасбековнаның қолдауымен ұйымдастырылған мұндай іс-шаралар ағылшын тілі мұғалімдерінің кәсіби құзыреттілігін арттыруға, озық педагогикалық тәжірибені таратуға және облыс мектептері арасындағы әдістемелік байланысты нығайтуға бағытталған маңызды алаң ретінде қызмет етеді.

Бүгінгі таңда білім беру саласында цифрлық технологиялар мен жасанды интеллект құралдарын тиімді пайдалану мәселесі ерекше маңызға ие болып отыр. Әсіресе шет тілін оқыту үдерісінде жасанды интеллект оқушының тілдік дағдыларын жетілдіруге, жеке оқу қарқынына бейімделуге, жедел кері байланыс алуға және мұғалімнің әдістемелік мүмкіндіктерін кеңейтуге ықпал ететін маңызды құралдардың біріне айналды. Осы тұрғыдан алғанда өткізілген облыстық семинар уақыт талабына сай ұйымдастырылған өзекті әрі практикалық маңызы жоғары іс-шара болды.

Семинардың негізгі мақсаты – ағылшын тілі сабақтарында жасанды интеллект құралдарын тиімді қолдану арқылы оқушылардың тілдік дағдыларын дамыту, педагогтердің заманауи цифрлық мүмкіндіктерді оқу үдерісіне енгізу тәжірибесін жетілдіру, сондай-ақ мұғалімдер арасында әдістемелік тәжірибе алмасуға қолайлы орта қалыптастыру.

Іс-шара барысында жасанды интеллекттің ағылшын тілін оқытудағы мүмкіндіктері бірнеше бағыт бойынша қарастырылды. Қатысушыларға AI құралдарын сабақтың әр кезеңінде қолданудың нақты жолдары көрсетіліп, тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым дағдыларын дамытуға бағытталған тиімді әдіс-тәсілдер ұсынылды. Әсіресе оқушылардың жеке ерекшеліктерін ескеріп тапсырма дайындау, мәтіндерді деңгейге сәйкес бейімдеу, сұрақтар құрастыру, жазылым жұмыстарына кері байланыс беру, айтылымға арналған жағдаяттар жасау және сөздік қорды кеңейту мүмкіндіктері ерекше назарға алынды.

Семинардың практикалық маңызы қатысушылардың дайын теориялық ақпаратты тыңдап қана қоймай, өз сабақтарына тікелей енгізуге болатын әдістермен танысуында болды. Мұғалімдер жасанды интеллект көмегімен түрлі деңгейдегі тапсырмалар құрастыру, грамматикалық және лексикалық жаттығуларды бейімдеу, оқушыларға арналған диалогтар мен рөлдік ойындар дайындау, мәтіндерге сұрақтар әзірлеу және шығармашылық жұмыстарды ұйымдастыру жолдарын қарастырды.

Сондай-ақ жасанды интеллекттің тек дайын жауап беретін құрал ретінде емес, оқушының ойлау қабілетін дамытатын, ізденіске жетелейтін және тілдік белсенділігін арттыратын көмекші ресурс ретінде қолданудың маңыздылығы атап өтілді. Себебі қазіргі сабақтың басты

міндеті – оқушыға дайын ақпарат беру емес, оны ақпаратты талдауға, салыстыруға, қорытынды жасауға және өз ойын тілдік тұрғыдан дұрыс жеткізуге үйрету. Бұл бағытта AI құралдары мұғалімнің кәсіби шеберлігін толықтыратын қосымша мүмкіндік бола алады.

Іс-шара барысында ағылшын тіліндегі төрт негізгі дағдыны дамыту мәселесі жан-жақты қарастырылды. Тыңдалым бойынша оқушыларға арналған қысқа аудио мәтіндер мен тапсырмаларды әзірлеу, айтылымда жағдаяттық

сұрақтар мен пікірталас тақырыптарын құру, оқылымда мәтінді деңгейге қарай жеңілдету немесе күрделендіру, ал жазылымда оқушының грамматикалық және лексикалық қателерін талдауға бағытталған кері байланыс жасау жолдары ұсынылды. Мұндай тәсілдер оқушының тілді жан-жақты меңгеруіне және ағылшын тілін қарым-қатынас құралы ретінде белсенді қолдануына мүмкіндік береді.

Семинарда жекелендірілген оқыту мәселесіне де көңіл бөлінді. Бір сыныптағы оқушылардың білім деңгейі, тілді меңгеру қарқыны және қызығушылығы әртүрлі болғандықтан, барлық оқушыға бірдей тапсырма ұсыну әрдайым тиімді бола бермейді. Жасанды интеллект құралдары осы мәселені шешудің бір жолы ретінде қарастырылды. Мұғалім бір тақырып бойынша бірнеше деңгейде тапсырма әзірлеп, әлсіз оқушыға қолдау көрсететін, ал қабілеті жоғары оқушыға күрделірек тапсырма беретін оқу материалдарын қысқа уақытта дайындай алады.

Кері байланыс беру де қазіргі білім берудегі маңызды мәселелердің бірі. Семинар барысында AI құралдарының көмегімен оқушының жазылым жұмысына жедел пікір беру, сөйлем құрылымын жетілдіруге ұсыныс жасау, сөздік қорын байытуға бағытталған нұсқалар ұсыну мүмкіндіктері көрсетілді. Дегенмен мұғалімнің кәсіби бағалауы мен педагогикалық шешімі әрқашан негізгі орында қалатыны да ерекше атап өтілді. Жасанды интеллект мұғалімді алмастырмайды, керісінше оның уақытын үнемдеп, сабақты тиімді жоспарлауға мүмкіндік беретін көмекші құрал ретінде қарастырылды.

Семинардың тағы бір маңызды бағыты – оқушылардың шығармашылық қабілетін дамыту болды. Жасанды интеллект арқылы оқушыларға өңгіме құрастыру, мәтінді жалғастыру, белгілі бір тақырып бойынша пікір білдіру, сұхбат дайындау, жарнама немесе шағын жоба жасау сияқты тапсырмалар ұсынуға болатыны көрсетілді. Мұндай жұмыстар оқушының тек тілдік емес, сонымен бірге сыни ойлау, шығармашылық және коммуникативтік қабілеттерін дамытуға ықпал етеді.

Іс-шара тәжірибе алмасуға бағытталған практикалық сипатта өтіп, қатысушылар өз сабақтарында қолдануға болатын жаңа идеялар мен әдістемелік тәсілдер қорын толықтырды. Мұғалімдер бір-бірімен тәжірибе бөлісіп, қазіргі ағылшын тілі сабағында кездесетін қиындықтар мен оларды шешудің ықтимал жолдарын талқылады. Осындай кәсіби орта педагогтерге жаңа идея алуға, өз тәжірибесіне сын көзбен қарауға және оқу үдерісіне жаңашылдық енгізуге мүмкіндік береді.

Семинар жұмысына Алматы облыстық әдістемелік орталығының өкілдері де қатысып, іс-шараның ұйымдастырылу деңгейіне, ұсынылған әдістемелік материалдардың мазмұнына және мұғалімдердің белсенділігіне оң пікір білдірді. Атап айтқанда, облыстық әдістемелік орталық директорының орынбасары Оразали Гүлина және орталық әдіскері Темірханова Алия семинардың тәжірибелік маңызына назар аударып, ағылшын тілі мұғалімдерінің кәсіби дамуына ықпал ететін осындай іс-шаралардың қажеттілігін атап өтті.

Әдістемелік орталық өкілдерінің пікірінше, мұғалімнің цифрлық құзыреттілігін арттыру бүгінгі білім беру жүйесінің маңызды бағыттарының бірі. Әсіресе жасанды интеллектті мақсатты әрі сауатты пайдалану педагогтің жұмысын жеңілдетіп қана қоймай, сабақтың мазмұнын түрлендіруге және оқушылардың пәнге деген қызығушылығын арттыруға мүмкіндік береді. Сонымен қатар мұндай семинарлар облыс педагогтері арасында тәжірибе алмасуды күшейтіп, тиімді әдістерді кеңінен таратуға жағдай жасайды.

Алматы облысы ағылшын тілі мұғалімдері қауымдастығының жетекшісі Авалиев Адильжан Алимжановичте семинардың жоғары деңгейде ұйымдастырылғанын атап өтті. Оның айтуынша, қазіргі білім беру кестігінде жасанды интеллектті тек қосымша құрал ретінде емес, оқушының тілдік белсенділігін арттыратын, мұғалімнің жұмысын тиімді ұйымдастыруға мүмкіндік беретін заманауи педагогикалық ресурс ретінде дұрыс пайдалану маңызды.

Оразали Гүлина өз сөзінде мұғалім үшін технологияны пайдалану басты мақсат болмауы керектігін, ең маңыздысы – сол технологияның оқушының білім сапасына, сөйлеу белсенділігіне және дербес ойлауына қандай ықпал ететінін ескеру қажеттігін айтты. Оның пікірінше, жасанды интеллектті педагогикалық мақсатпен орында қолданған жағдайда ол ағылшын тілі сабағын мазмұнды, интерактивті және оқушыға бағытталған деңгейге көтере алады.

Семинар барысында мұғалімнің рөлі туралы да маңызды ойлар айтылды. Заманауи технологиялардың дамуына қарамастан, мұғалім оқу үдерісіндегі негізгі бағыттаушы тұлға болып қала береді. Ол оқушыға қажетті тапсырманы таңдайды, дұрыс мақсат қояды, ақпараттың сапасын бағалайды және оқу нәтижесін бақылайды. Сондықтан жасанды интеллектті пайдалану педагогтің кәсіби жауапкершілігін төмендетпей, керісінше оны жаңа деңгейге көтеруге тиіс.

Сонымен қатар қатысушыларға жасанды интеллектпен жұмыс барысында академиялық адалдықты сақтау, ақпаратты тексеру және оқушыға дайын жауапты механикалық түрде пайдалануға жол бермеу мәселелері де түсіндірілді. AI арқылы алынған кез келген ақпаратты талдау, салыстыру және қажетті жағдайда қосымша дереккөздер арқылы нақтылау маңызды екені айтылды. Бұл – жасанды интеллектті білім беру саласында мәдениетті әрі жауапты қолданудың басты талаптарының бірі.

Семинар соңында қатысушылар іс-шараның мазмұны мен практикалық бағытына жоғары баға беріп, алған тәжірибелерін өз сабақтарында қолдануға ниетті екендерін жеткізді. Педагогтер үшін мұндай семинарлардың басты артықшылығы – жаңа технологияларды тек теориялық деңгейде емес, нақты сабақ үлгілері арқылы меңгеруге мүмкіндік берілуі.

Облыстық деңгейде өткізілген бұл шара педагогтердің кәсіби қауымдастығын нығайтуға да өзіндік үлесін қосты. Бір ортада бас қосқан мұғалімдер өз тәжірибелерімен бөлісіп, ортақ мәселелерді таңқылап, жаңа идеяларды бірге қарастыру мүмкіндігіне ие болды. Бұл өз кезегінде мектептер арасында кәсіби байланысты күшейтіп, тиімді педагогикалық тәжірибелердің таралуына ықпал етеді.

Қазіргі кезеңде мұғалімнен тек пәндік білім ғана емес, цифрлық сауаттылық, жаңашылдыққа бейімділік және үздіксіз кәсіби даму талап етіледі. Осы тұрғыдан алғанда «AI-Powered English: Developing Students' Language Skills through Artificial Intelligence» тақырыбындағы облыстық семинар педагогтерге жаңа бағыттар ұсынып, жасанды интеллекттің білім берудегі нақты мүмкіндіктерін көрсетуге бағытталған маңызды әдістемелік алаң болды.

Осындай облыстық әдістемелік семинарлар педагогтердің кәсіби шеберлігін жетілдіруге, жаңа технологияларды білім беру үдерісіне енгізуге және озық тәжірибелерді таратуға мүмкіндік береді. «AI-Powered English» семинары да ағылшын тілі мұғалімдері үшін жаңа идеялар, кәсіби ізденіс пен тәжірибе алмасудың маңызды алаңына айналды.

Жасанды интеллект білім беру жүйесіне жаңа мүмкіндіктер ұсынғанымен, оның тиімділігі ең алдымен мұғалімнің оны қаншалықты сауатты әрі мақсатты қолдануына байланысты. Сондықтан бүгінгі педагог үшін технологияны меңгеру ғана емес, оны оқушының жан-жақты дамуына бағыттай білу маңызды. Ұзынағаш ауылында өткен облыстық семинар осы бағыттағы кәсіби ізденістің нақты көрінісі болып, ағылшын тілі мұғалімдерінің алдағы жұмысына жаңа серпін берді.

Абдигулова Акжан Кайратовна,
Жамбыл ауданының әдістемелік орталығының әдіскері.

Өмірбек Бүбейінеп Ермеқызы,
Жамбыл ауданының ағылшын тілі ассоциациясының жетекшісі.

АТА-АНАНЫҢ ДҰҒАСЫ

Дана халқымыздан: «Батамен ел көгереді, жаңбырмен жер көгереді», «Батам қы арынас, батасың қы жарынас» деген аталы сөз қалған. Бата – дұға, тілек, ықылас сынды мағыналарды қамтиды. Мынау жалған дүниеде ең шынайы ықылас – ата-ананың баласына жасаған дұғасы.

Ардақты Пайғамбарымыз (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын): «Үш түрлі дұға міндетті түрде қабыл болады олар: ата-ананың баласына жасаған дұғасы, мазлұмның (зұлымдыққа ұшыраушы) дұғасы, жолаушының дұғасы», – деген (имам Термизи).

Тақырыбымызға орай ата-ананың балаға жасаған дұғасы хақында ой өрбітелік. Ендеше ең алғашқы болып балаға ізгі дұға жасушы кім? Әрине адамзаттың ата-анасы боған Адам ата мен Хауа ана. Бұл турасында қасиетті Құранда: «Ол сондай Алла, сендерді бір ақ кісіден (Адамнан) жаратқан, және оған тиянақ үшін жұбайын (Хауаны) жаратқан. Ол жұбайына жақындасқанда, жұбайы жеңіл түрде жүкті болды. Осылайша жүріп аяғы ауырласқан кезде, екеуі Раббылары Аллаға: «Егер бізге салиқалы перзент берсең, әрине шүкір етушілерден боламыз» – деп жалбарынады» («Ағраф» сүресі 189-аят). Міне, осылайша Алла Тағала Адам ата мен Хауа ананың көкірегіне салиқалы ұрпақ сұрауды салу арқылы ата-ананың баласы үшін дұға жасау керектігін үйреткен. Дәл осыған ұқсас пайғамбарлар өз қауымдарының таңдаулысы, Раббысының ардақты елшісі болғанына карамастан ұрпақтарының ұлағатты болуын бір Алладан сұраған. Мысал ретінде айтар болсақ; Ибраһим пайғамбар: «Уа, Раббым! Маған салиқалы бала нәсіп ете гөр!» («Саффат» сүресі 100-аят) – деп Жаратушысына жалбарынған. Демек ата-ананың баласы үшін жасайтын дұғасы ол бала дүние есігін ашпас бұрын басталуы керек. Ендеше бұрынғылырдан келе жатқан «Уа! Жаратқан бала бер, бала берсең дана бер» деген тілектің түп төркіні аталмыш аяттармен астарласып жатыр десек, кімнің таласы бар?

Бабаларымыздан жалғасын тауып келе жатқан сәбиге жақсы есім қою, отанына опалы болғай деп кіндігін кесіп туған жердің топырағына көму, шілдеханасын күзету, яғни, 40 күн бойы (босанған әйелдің тазару мерзімі) шақалақты тіл-көз, жың жыбыр сынды кесірлерден қорғау, ел-жұрт үшін от кешкен шешен, қару асынған батыр, қара қылды қақ жарған би болсын деген ақжарма тілекке толы бесік жыры болсын, бәрі-бәрі де перзентке жасаған дұға-тілектің іс-әрекетпен орындалып жатқан көрінісі десек қателеспейміз. Тәй-тәй басқан нәрестенің аяғын ала жіппен

байлап тұсауын кесетін дәстүрдің өзі – өмір жолында сүрінбесін, ешкімге қиянат жасамасын деген ізгі ниеттен туындаған ақ тілек. Тағы да сол сияқты мектеп немесе медресе табалдырығын алғаш аттаған шәкірттің зейіні артсын, білім жолы жарқын болсын деп бата алу мақсатында жасалатын «Тілашар» дейтін тамаша жосын бар. Осы орайда қазақ даласының шамшырағы, тұңғыш ағартушы Ыбырай Алтынсаринның балалық шағынан бір үзік сыр айта кетуді жөн көрдік. «Алтынсары 1844 жылы қаза табады да, Ыбырай атасы Балқожа бидің бауырында өседі. Ғалым Нәзіле Іргебаева Ыбырайға берілген ата тәрбиесі туралы: «Немересін адалдыққа, тапқырлыққа,

турашылдыққа, шешендікке баулыған Балқожа оны өзімен бірге жиын-тойларға алып барып, билік айтқызып, қанатын қатайтқан... Балқожа би оқудағы немересіне хат жолдап, бір Құдайға тапсырғанын былай суреттейді.

«Үміт еткен көзімнің нұры балам, Жаныңа жәрдем берсін, Хақ тағалам. Атаң мұнда анаңмен есен-аман. Сүйіп сәлем жазады бүгін саған. Атаңды сағындым деп асығарсың, Надаң боп білмей қалсаң, аһ ұрасың Шырағым, мұнда жүрсең не етер едің, Қолыңа құрық алып күтер едің. Тентіреп екі аудан арасында Жүргенмен не мұратқа жетер едің? – дейді. Ата үміті ақталды. Білімге құштар Ыбырай

1857 жылы мектепті алтын белгіге бітіріп, мектеп әкімшілігінен бірнеше рет алғыс алып, мақтау қағаздарымен марапатталады. Ең қызығы, сол мектепте орыс, татар тілдері, кеңсе қатынас хаттарын жазу үлгілерімен қатар шаріғат негіздері де оқытылған. Деректер Ыбырайдың ана тілінен өзге орыс, араб, татар, парсы тілдерінде еркін сөйлегенін айтады. («Тұлғалар өміріндегі Ислам» атты кітаптан). «Бір Аллаға сыйынып, кел, балалар, оқылық!» – деп, қазақ руханиятын дүр сілкіндірген Ыбырайға Балғожадай дуалы ауыз атасының берекелі батасы дарыған деп айтпасқа амалымыз жоқ.

Ұлы ержетіп, қызы бойжетіп құдаласу барысындағы күйеу жігіттің қайын жұртымен танысуы, келіннің ақ босаға аттаған сәттегі беташары, жұбайлардың шаңырақ көтеруі сынды игілікті істердің бәрінде ақ сақалды ата, ақ самайлы әже ел алдында жүрген ағалардың ыстық ықыласы, жүрекжарды тілегі, баға жетпес батасымен бастайтын кереметтей салт-дәстүрі бар. Тіпті алыс жолға жүретін жолаушының өзі батасыз аттанбайтын болған. Жаугершілік заманда майданға аттанған сарбаздарға үлкендер бата берсе, аналары «Оқ алдыңнан тисе, ақ сүтімді ақтағаның, артыңнан тисе, мойныңа арқалағаның» деп жігерін жанып, қайтпас қайсарлыққа баулыған.

Баяғыда бір батыр соғысқа сауыт кимей қатысқан екен. Күндердің бірінде сауытын киіпті. Мұның сырын сұрағандарға: «Бұрын мен қан майданға аттанарда анам ақ батасын беріп шығарып салатын, сонда сауытты да керек етпей, еш қаймықтастан шайқасатын едім. Үйде отырса да, дұғасы қорған болатын анам дүниеден өтті, енді сауыт кимеске шарасызбын», – деп күрсінген екен. Міне сондықтан да көрген көнекөздер «Атаңнан бота алғанша, бата ал» немесе «Атаңнан бота қалғанша, бата қалсын» деген қанатты сөзді бекерге айтпаған.

Бүгінгі күнімізде де көмелетке жеткен азамат отан алдындағы міндетін атқару үшін әскерге аттанғанда, әскери борышын орындап отбасына оралған сәтте жас сарбаздарға «Ел-жұртқа қорған бол! Отанның жүгін арқалайтын асыл азамат бол!» деп бата беріп, дұға тілекпен құттықтайтын тамаша жосынымыз жалғасын табуда.

Күнгейдің де теріскей беті болатыны сияқты бата, дұға-тілектің де кері жағы яғни, теріс бата, бәд дұғалар болады. Әсіресе ата-ананың баласына айтқан алғысы да, қартысы да айнымай дариды. Тіпті ата-ана баласын қарғап-сілеп, теріс дұға жасамай-ақ баласына ренжісе, налыса, кейістік

танытса болғаны, ол баланың бақытсыз болуына жеткілікті. Өйткені, ардақты Пайғамбарымыз (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын): «Алланың разылығы – ата-ананың ризалығында, Алланың наразылығы – ата-ананың наразылығында» – деп қатаң түрде ескерткен. Ата-ананың ашуына тимейтін, қателеспейтін бала болмайды. Әйтседе ата-ана балаға наразы болмауы қажет. Исі қазақ білетін «Қыз Жібек» дастанындағы Төлегенге әкесінің берген теріс батасы тарих бетіне өкініш таңбасы боп қалғаны – әрбір ата анаға ашы сабақ. Көбінесе әке-шеше баласының артық кеткеніне ренжісе де көңіліне кірбің ұялатпай, кешірім жолын ұстанып, мейірім шуағын перзентінен аямайды.

Барлық ата-ана баласының бақытты болуын қалайды. Осы жолда аянбай тер төгеді, саналы ғұмырын сарп етеді. Кейбір ата-аналар қолындағы бар мүмкіндігіне қарай дүниелік қажеттіліктерін қамтамасыз етіп, тіпті шектен шығарып мастандырып жіберетіні де бар. Ал кейбір ата-аналар білімнің әр саласын оқытып, көптеген шет тілін үйретіп, елге танымал ету арқылы бақытты еткісі келеді. Әрине бұның бәрі лайықты мөлшердегі қажетті шарттар. Әйтсе де ең маңызды болған рухани тәрбиенің ақсап жатқанын ескермей жүрген елеулі қателігі, бүгінгі қоғамның орны толмас олқылығы. Мінсіз тәлімгер Пайғамбарымыз: (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) «Әке баласына жақсы тәрбиеден артық мұра қалдырған емес» (имам Термизи) – деп, ата-ананың өзі болмайтын болашақтағы ұрпағының таусылмас қазынасы, тозбайтын мұрасы, жоғалмайтын, тоналмайтын баға жетпес байлық рухани тәрбие екендігін өсиет еткен. Ұрпақтың рухани тәрбиесінің кемелді болу үшін иманының кіршіксіз, құлшылықта қажырлы болуы аса маңызды. Ұлы Жаратушымыз өзіне дос тұтқан елшісі Ибраһим арқылы Құдай деген құлына: «Раббым! Мені және ұрпақтарымды намазды толық оқитын ете гөр! Уа, Раббымыз дұғамызды қабыл еткейсің!» («Ибраһим» сүресі, 40-аят) – деген тілекті аузынан тастамауға шақырған.

Қорыта айтқанда, ата-ана баланы жоқтан бар етіп Жаратушы емес, оның дүниеге келуіне бірден бір себепші екендігін жете түсініп, өзінің де, ұрпағының да бақытты болуы үшін үздіксіз Жаратушы Жаббар Иемізден жалбарынып дұға жасауды ұмытпағаны жөн.

Қырғызәлі МӘЛКҰЛЫ,
«IMAN» журналы.

СӨЙЛЕУДІҢ 5 ӘДЕБІ

Адам баласын өзге жаратылыстардан ерекшелейтін қасиеттердің бірі – сөйлеу нығметі. Мұсылман адам Алла Тағаланың берген осы үлкен нығметіне шүкірлік қылып, тек жақсы сөз сөйлеп, күнәлі әрі жаман сөздерден сақтануы қажет. Адамның тәрбиесі мен әдебі көбіне оның сөзінен байқалады.

Иманмен сусындаған қазақ халқымыз мұндайда «Әдептің басы – аузың бағу» деп айтқан. «Басқа бәле – тілден» деген нақыл да бар. Ардақты Пайғамбарымыз (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) хадисінде: «Адам баласы тансәріде ұйқыдан тұрғанда, оның дене мүшелері тіліне өздерінің бағыныштылығын білдіріп былай дейді: «Біз үшін Алладан қорық, өйткені біз саған тәуелдіміз, егер сен туралықты ұстансаң, онда біз де түзу боламыз. Ал егер сен қисайсаң, онда біз де қисаямыз», – дейтіндігін айтқан (Термизи (2407). Ахмад (11498).

Сөйлеуге қатысты мұсылман адам асыл дініміз үйреткен әдептерді әркез біліп, амал етіп жүруі маңызды. Бүгінгі мақаламызда сөйлеудің бес әдебін баяндап өтпекпіз.

Бірінші: Тілді күнадан сақтау

Құранда Алла Тағала «Муминун» сүресінде Фирдаус жәннатына кіретін мүміндерді: «Олар бос сөзден аулақ болатындар», – деп сипаттайды. Мұсылман адам бос сөздің өзінен сақтанатын болса, күнәлі сөзден мүлде алыс болуы керек. Сөйлейтін сөздің мағынасына мән бермей, бос сөздің соңына түсу – мұсылманның сипаты емес. Омар (оған Алла разы болсын): «Кім көп сөйлесе, көп қателікке жол береді. Ал кім көп қателесе, көп күнәға жол береді. Ал күнәсі көп адам үшін ең лайықты орын – тозақ», – деген. Баяғыда бір ғалымға: «Сіз кім боласыз?», – деп сұрақ қойылған уақытта: «Мен түрме қарауылымын», – дейді. Сонда ол кісіге: «Сіз қалайша түрме қарауылысыз?», – дегенде: «Мен тілімнің басқаларға кесірі тимесі үшін оны әрдайым қамауда ұстаймын», – деп жауап қатқан екен.

Адам баласының бір жақсы сөзі үшін екі дүниеде дәрежесі көтеріліп, сол сияқты ойланбай айтылған бір сөзге бола екі дүниеде де өкінішке ұшырауы мүмкін.

Хадисте: «Расында, кей кездері адам Аллаға ұнамды сөздер айтады. Сол сөздерінің қандай дәрежеге көтерілгенін сезбейді де, ал Алла болса оны сол айтқандары үшін өзімен кездесетін Күнге дейін өзінің риза болғандарының қатарына жазады! Сондай-ақ, расында, кей кездері адам Алланың қаһарын тудыратын сөздер айтады. Сонда сол сөздерінің неге жеткенін сезбейді де, ал Алла болса, оны ол айтқандары үшін, өзімен кездесетін күнге дейін өзін қаһарында болатындардың қатарына жазады!» – деп айтылған (Термизи (2319), Ибн Мажа (3969), Малик «Муатта» (1781). Муғаз ибн Жабал (оған Алла разы болсын) Пайғамбарымыздан (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) жәннатқа кіргізіп, тозақтан алыстататын амал жайлы сұрағанында, ол кісі (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) Исламның рүкүндерін, кейін кейбір жақсылық түрлерін атап өтіп, артынша: «Саған осының барлығының негізінде не жатқанын айтайын ба?» – деді. Мен: «Әрине, иә Алланың елшісі», – дедім. Сол өзінің тілін көрсетіп: «Мынаны тый», – деді. Мен: «Иә Алланың елшісі, расында біз сөйлегеніміз үшін де сұраламыз ба?» – деп сұрадым. Сонда Пайғамбар (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын): «Адамдар беттерімен тозаққа, тілдерінің кесірінен басқа ісі үшін тасталына ма екен?», – деп жауап қатты (Термизи, Ахмад пен Ибн Мәжа жеткізген).

Екінші: Жақсы сөз сөйлеу немесе үндемеу

Мұсылман адам сөйлеместен бұрын: «Бұл сөзімде пайда бар ма, әлде күнә бар ма?» – деп ой таразысына салады. Егер пайда болса, сөйлеп, ал күнә не бос сөз болса жағдайда ол сөзді сөйлемегені жөн. Өз Пайғамбарымыз Мұхаммед (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) бұл турасында: «Кім Аллаға және де қиямет күніне иман еткен болса, жақсы сөз сөйлесін немесе үндемесін», – деп айтқан. Халқымыз: «Аңдамай сөйлеген ауырмай өледі» немесе «алдына келгенін жеу – хайуанның ісі, аузына келгенді сөйлеу – наданның ісі» деген мақал-мәтелдерді жиі айтқан. Сөздің жақсы, жаман екендігін ажыратпастан, имани не дүниелік пайдасы жоқ бос сөздің артына түсу – мұсылмандық әдетке жат қылық. Имам Мәлік «Муатта» атты кітабында төмендегі

Ислам діні мағынасыз бос сөзден аулақ болуға үйретеді. Бос сөз – уақыттың жауы. Алла Тағала Құранда әртүрлі уақыттармен ант етеді. Оның себебі, әрбір уақыттың өзіндік құндылығы бар деген сөз. Уақыт адамның негізгі капиталы болғандықтан, оны адам тек жақсы іске жұмсауы керек.

әңгімені келтіреді: «Адамдар Лұқман Хакімнен оның қадір қасиеті туралы: «Біз куә боп жүрген дәрежеге жетуіңізге не себеп болды?» – деп сұрағанда, Лұқман: «Мен шыншыл болдым, аманатқа қиянат қылмадым және маған қатысы жоқ нәрсемен айналыспадым», – деп жауап берген екен. Табиғиындерден болған Хасан Басридің бір сөзінде: «Алла Тағаланың құлынан теріс бұрылуының белгісі: Ол оны өзіне қатысы жоқ істермен шұғылдандырып қояды», – дегені жеткен.

Үшінші: Аз сөйлеу

Ислам діні мағынасыз бос сөзден аулақ болуға үйретеді. Бос сөз – уақыттың жауы. Алла Тағала Құранда әртүрлі уақыттармен ант етеді. Оның себебі, әрбір уақыттың өзіндік құндылығы бар деген сөз. Уақыт адамның негізгі капиталы болғандықтан, оны адам тек жақсы іске жұмсауы керек. Осы нәрсені білген адам бос сөз сөйлеуден тілін аулақ ұстайды. Өйткені, күнә емес деп танылатын жай сөзді сөйлеу арқылы да адам баласы Алла Тағаланы зікір етуден қағылады. Ондай бос сөздерді көп сөйлейтін адамның қоғамда да орны болмайды. Кісінің әдебі, тәрбиесі, білімі, сауаттылығы, мінезі оның сөйлеу мәнерінен айқындалады. Сол үшін де сөз – сөйлеушінің мінездемесі.

Қазақ халқының «сөз қадірі – өз қадірің» дегенінің мәнісі осында жатыр. Сол үшін де мұсылман адам әрбір сөзіне жеке мән беріп, пайдалы сөз сөйлеп, бос әрі мылжын сөзден аулақ болуы өте маңызды. Көп сөйлеуші көп қателікке ұрынады, көп қателік жасаған адам көп күнәға душар болады. Пайғамбар (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) үмметін мағынасыз бос сөзден аулақ болуға шақырып: «(Алла Тағала) сендердің «былай делінді, олай делінді» деулеріңді, көп сұрақ қоюларыңды және дүниелеріңді ысырап қылып шашуларыңды жақсы көрмейді», – деген (Бұхари, Мұслим).

Төртінші: Балааат сөздер айтпау

Мұсылман адам сөйлейтін сөзінің арасына арсыз, бейәдеп сөздерді қосудан сақтануы қажет. Өйкені ол – сөздің мәнісін кетірумен қатар, күнә. Ардақты Пайғамбарымыз (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) арсыз сөздерді айтудан тыйып: «Сөгу, қарғау, арсыз сөз, өсек айту мүминге (тән сипат) емес», – деп айтқан (Имам Ахмад). Демек, иманды адамның сөздері бірыңғай жақсы сөздерден құралып, арасына арсыз сөздердің араласуынан аса сақ болуы қажет.

Бесінші: Анық әрі асықпай сөйлеу

Әдетте тез сөйлейтін адамның сөзі түсініксіз келеді. Сондықтан ардақты Пайғамбарымыз (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) байыппен, асықпай әрі анық сөйлейтін еді. Айша анамыздан (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) жеткен хадисте: «Алла елшісі сөйлегенде сендер сияқты тез әрі түсініксіз сөйлемейтін», – деп айтқан (Бұхари, Мұслим). Хадистегі – «иәс-ру-ду» етістігіне қатысты имам Науауи: «Бір-бірінің артынан ілестіре көп сөйлеу», – деп түсіндірген. Ибн Хажар Әл-Асқалани деген ғалым: «Естіген адамға түсініксіз болатындай бірінің артынан бірін жалғастырып асыға сөйлеу», – деген мағына берген. Мұсылман адам Пайғамбар (оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) көрсетіп кеткен үлгіге сай, көркем түрде асықпай, нақты сөйлей білуі керек.

Думан САЙФУЛЛА,
«IMAN» журналы.

Жамбыл – 180

Жамбыл тойы – руханияттың ұлы мерекесі

Театрландырылған қойылымның басты ерекшелігі – Жамбылдың өмірін жеке адамның тағдыры ретінде ғана емес, қазақ халқының тарихи дамуымен сабақтастыра көрсетуінде болды. Ғасыр жасаған ақынның ғұмыры арқылы халықтың бастан кешкен тарихи кезеңдері мен рухани ізденістері бейнеленді.

Сахнадағы көріністер ұлттық музыкамен, жырмен және көркемдік қойылымдармен үйлесім тауып, көпшіліктің ықыласына бөленді. Бұл қойылым мерейтойдың негізгі идеясына айналған ұрпақтар сабақтастығын айқын көрсетті.

Тойдың мәдени бағдарламасы да мазмұны мен ауқымы жағынан ерекше болды. 2 қазан күні аудандық мәдениет үйінде өткен халықаралық ақындар айтысы Жамбыл бабаның сөз өнеріндегі ұлы мұрасын дәріптесе, келесі күні Көкбастауда ұйымдастырылған мерекелік концерт сол рухани сабақтастықты ән мен жыр арқылы жалғастырды.

Концерттік бағдарлама «Сүйінбай сазы» ансамблі әншілерінің орындауындағы «Жамбыл ата елі» әнімен басталды. Бұл туынды ұлы жыраудың туған жеріне, оның өлмес мұрасына деген құрметтің көркем көрінісіне айналды. Содан кейін Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген әртісі Ұлжан Айнақұлова «Майтөбе» әнін орындап, тойға жиналған жұрттың ыстық ықыласына бөленді.

Сондай-ақ мерекелік сахнада елімізге танымал өнер жұлдыздары да әннен шашу шашты. Атап айтқанда, «Жігіттер» тобы, Тоқтар мен Бейбіт, Нурболат Абдуллин, Байсанұлы, «Алашұлы» тобы, Сырым Исабаев, Балжан Бидаш, Тұрар, Қайрат Нұртаст сынды әншілер мен шығармашылық ұжымдар көрерменге жақсы көңіл-күй сыйлады.

Әуелеген ән мен күмбірлеген күй, ұлттық нақыштағы сахналық көріністер Көкбастаудың

кең даласын ерекше әсерге бөледі. Жамбылдың жырымен сусындаған қасиетті мекен тағы бір мәрте өнердің ордасына айналды.

Мерейтойдың тағы бір ерекшелігі – «Көкбастау» атшабарының аумағында ұлттық мәдениетіміз бен салт-дәстүрімізді, өнеріміз бен өңірдің жетістіктерін таныстыратын 12 тақырыптық аймақтың ұйымдастырылуы болды.

Әрбір аймақ халқымыздың рухани байлығын, тарихи мұрасын, дәстүрлі өнерін және бүгінгі жетістіктерін кеңінен насихаттауға арналды. Мерекеге келген қонақтар бір алаңда қазақ халқының сан ғасырлық мәдениетімен танысып, ұлттық өнердің сан алуан үлгілерін тамашалауға мүмкіндік алды.

Атшабарға кіреберісте орналасқан жыршылар аймағы көпшіліктің ерекше назарын аударды. Мұнда ауданымыздағы жыр-терме мектептерінің жас өнерпаздары Жамбылдан жалғасқан жыршылық дәстүрді дәріптеп, халықтық өнердің өміршеңдігін көрсетті.

Ал жасанды интеллект аймағында заманауи технологиялар мен ұлттық өнердің сабақтастығы көрсетілді. Қазіргі цифрлық мүмкіндіктер арқылы тарихи мұраны таныту, жас ұрпақтың ұлттық құндылықтарға қызығушылығын арттыру бағытындағы жанашыл тәсілдер ұсынылды.

Колөнер көрмесінде Алматы облысының шеберлері теріден, ағаштан және табиғи материалдардан жасаған бұйымдарын көпшілік назарына ұсынды. Ұлттық нақышпен безендірілген тұрмыстық заттар, сәндік бұйымдар мен колөнер туындылары халқымыздың шеберлік дәстүрінің байлығын көрсетті.

Ұлттық атбегілік өнерге арналған республикалық көрме де көпшіліктің қызығушылығын тудырды. Мұнда еліміздің әр өңірінен әкелінген асыл тұқымды сәйгүліктер таныстырылды. Сонымен бірге ер-тұрман, жүген, қамшы және басқа да ат әбзелдері қойылып, қазақ халқының жылқы өсіру мәдениетінің ерекшеліктері көрсетілді.

Ал тазы мен төбет көрмесінде халқымыздың саятшылық және мал шаруашылығы мәдениетімен сабақтасқан асыл тұқымды иттері таныстырылды. Мерейтойда бұл көрменің ұйымдастырылуы халқымыздың табиғатпен үйлесімді өмір сүру мәдениетін, жанұяларды баптау мен өсіруге қатысты бай тәжірибесін танытуға мүмкіндік берді.

Биыл туғанына 100 жыл толған қазақ киносының көрнекті режиссері Абдолла Қарсақбаевқа да арнайы аймақ арналды. «Жасулан» оқушылар үйі мен «Сүйінбай» театрының өнерпаздары режиссердің танымал фильмдерінен сахналық көріністер ұсынды. Бұл аймақ арқылы көрермендер ұлттық кино өнерінің қалыптасу жолына, оның тәрбиелік және көркемдік маңызына тағы бір мәрте назар аударды.

Мерейтой қонақтарының ерекше қызығушылығын тудырған орындардың бірі – этноауыл болды. Мұнда Жамбыл ауданындағы 18 мәдениет үйінің өнерпаздары мен шығармашылық ұжымдары халқымыздың ғасырлар бойы қалыптасқан салт-дәстүрлерін, әдет-ғұрыптарын және ұлттық тұрмыс ерекшеліктерін көпшілікке таныстырды.

Осылайша, Көкбастаудағы тақырыптық аймақтар ұлы ақынның мерейтойын ұлттық мәдениеттің кең ауқымды мерекесіне айналдырды. Жыршылық өнер, колөнер, атбегілік, саятшылық, кино және салт-дәстүр бір кеңістікте тоғысып, халқымыздың рухани байлығының сан қырын көрсетті. Осы тұста Көкбастаудың барлық аймағын бір-бірімен байланыстырып, орналастырған аудандық мәдениет үйінің режиссері Ғалымжан Сайлаубековтің еңбегін ерекше бағалауға болады.

Жамбыл Жабаевтың 180 жылдық мерейтойы аясында ұйымдастырылған ұлттық спорт жарыстары да дүбірлі тойдың ажарын аша түсті. Қазақ халқының ежелден келе жатқан ат спорты дәстүрін дәріптеген бәйге жарыстары көрермендердің қызығушылығын тудырды.

Көкбастау атшабарында еліміздің әр өңірінен келген жүйрік тұлпарлар сынға түсіп, шабандоздар өзара мықтыны анықтады. Ұлттық спорттың жанкүйерлері асыға күткен жарыс құнан бәйге, топ бәйге және аламан бәйге түрлері бойынша ұйымдастырылды.

Бәйгенің әрбір түрі өзіндік ерекшелігімен, қашықтығымен және шабандоздан талап етілетін шеберлігімен дараланды. Жүйріктердің жылдамдығы мен төзімділігі, шабандоздардың тәжірибесі сыналған жарыстар Көкбастаудың кең даласын дүбірге бөледі.

11 шақырымдық құнан бәйгеде Балқаш ауданының өкілі Айсұлтан Саматұлы «Баккара» атты тұлпарымен топ жарып, бас жүлдеге тігілген Changan X5 автокөлігін жеңіп алды.

Бұл сында Жамбыл ауданының тәжірибелі шабандозы Ерсұлтан Жарқын да жоғары нәтиже көрсетті. Ол «Еркежирен» атты тұлпарымен мәреге екінші болып келіп, күміс жүлдеге және 1 миллион теңге көлеміндегі ақшалай сыйлыққа ие болды.

Ерсұлтан Жарқын үшін бұл – ірі бәйгелердегі кезекті табыс. Биыл Қырғызстанда өткен VI Дүниежүзілік көшпенділер ойындарында ол 18 шақырымдық топ бәйгеде жеңімпаз атанып, 25 шақырымдық аламан бәйгеде қола жүлдені иеленген болатын. Халықаралық деңгейдегі жарыстарда ел намысын қорғап жүрген жерлесіміздің Жамбыл бабаның мерейтойында да жүлдегерлер қатарынан көрінуі жергілікті жанкүйерлерді қуантты. «Бүгін «Еркежирен» өзін барынша жақсы қырынан көрсетті. Әрине, жеңіске жеткіміз келді, алайда екінші орын да жақсы нәтиже. Жаттықтырушыма және бізді қолдаған шарша жанға алғыс айтамын», – деді Ерсұлтан Жарқын жарыстан кейін бізге білдірген пікірінде.

Құнан бәйгенің қола жүлдесін «Сұлуқасқа» атты тұлпарымен Сералы Әмір жеңіп алды. Оған 700 мың теңге көлемінде ақшалай сыйлық табысталды. Төртінші және бесінші орын иегерлері де ақшалай жүлдемен марапатталды.

Ал 16 шақырымдық топ бәйгеде Балқаш ауданының өкілі Мерей Гариуполлин «Орда» атты тұлпарымен жеңіске жетті. Жүйрігімен бірінші боп жеткен шабандозға бас жүлде – Hyundai Palisade автокөлігі табысталды.

Екінші орынды Қарасай ауданының өкілі Әділжан Асхатұлы «Секрет» атты тұлпарымен иеленіп, 1,5 миллион теңге көлеміндегі ақшалай сыйлық иеленді.

Үшінші орынға Алматы қаласының өкілі Ахмет Арнұр «Тобылғы торы» атты тұлпарымен

тұрақтады. Оған 1 миллион теңге көлемінде жүлде берілді. Сондай-ақ төртінші орын иегеріне 700 мың теңге, бесінші орын иегеріне 500 мың теңге көлемінде ақшалай сыйлық табысталды.

Бәйгенің ең тартысты әрі көрермен асыға күткен түрлерінің бірі – 25 шақырымдық аламан бәйге болды. Бұл бәйгеде Павлодар қаласынан келген «Көксерек» атты тұлпар дара шықты. Оны тізгіндеген Ілесбек Дамир мәреге бірінші жетіп, бас жүлдеге тігілген ROX автокөлігін жеңіп алды.

Екінші орынды Жамбыл облысының өкілі Базырбек Алмасхан «Бакторы» атты тұлпарымен иеленіп, 2 миллион теңге көлеміндегі ақшалай сыйлыққа қол жеткізді.

Ал Астана қаласының өкілі Мансұр Әлижан «Кемеңгер» атты тұлпарымен мәреге үшінші болып келді. Сонымен қатар аламан бәйгеде төртінші орыннан жетінші орынға дейінгі жүлдегерлерге де ақшалай сыйлықтар табысталды.

Осылайша, үш түрлі бәйге бойынша өткен жарыста жеңімпаздарға үш автокөлік және комакты ақшалай жүлделер берілді.

Бәйге жарыстары тек спорттық бәсеке ғана емес, халқымыздың атбегілік өнерін, жылық баптау дәстүрін және ұлттық рухын дәріптеген үлкен мерекеге айналды. Жүйріктің тұяғы дүбірлеткен Көкбастау төрінде қазақтың ежелгі бәйге дәстүрі тағы бір мәрте жаңғырып, ұлттық спорттың бүгінгі деңгейі мен болашағына деген сенімді нығайта түсті.

4 қазан күні Мыңдаған қонақ пен көрермен бас қосқан «Көкбастау» атшабарының аумағын ретке келтіру мақсатында «Таза Қазақстан» республикалық экологиялық акциясы аясында ауқымды сенбілік ұйымдастырылды.

Аудан әкімі Нұрлан Ертасұлы бастаған тазалық шарасына аудандық бөлім, мекемелердің басшылары мен қызметкерлері, округ әкімдері, жастар саясаты мен ауыл тұрғындары белсенді қатысты. Аудан басшысы да көпшілікпен бірге тазалық жұмыстарына атсалысып, қоршаған ортаны таза ұстаудың маңыздылығын іс жүзінде көрсетті.

Сенбілік барысында жалпы аумағы 12 гектарды құрайтын атшабар мен мерекелік іс-шара өткен алаң толық тазартылды. 200-ден астам адам жұмылдырылған жұмыс нәтижесінде 5 тоннадан астам тұрмыстық қалдық жиналып, арнайы орындарға шығарылды.

Тазалық жұмыстарының ұйымдастырылуы – ауқымды мәдени іс-шараны өткізудің жауапкершілігі оның аяқталуымен шектелмейтінін көрсететін маңызды қадам. Өйткені көпшілік жиналатын орындардың тазалығын сақтау, табиғатқа жанашырлық таныту және қоғамдық тәртіпті қамтамасыз ету – баршаға ортақ міндет.

«Таза Қазақстан» жалпыұлттық экологиялық бастамасының басты мақсаты да осы – тұрғындардың қоршаған ортаға деген жауапкершілігін арттырып, тазалық мәдениетін қалыптастыру.

Жамбыл ауданында аталған бастама аясында жүйелі түрде сенбіліктер мен экологиялық шаралар ұйымдастырылып келеді. Ал Жамбыл бабаның 180 жылдық мерейтойынан кейінгі тазалық жұмыстары осы игі істің жарқын жалғасына айналды. Екі күн бойы ел руханиятының мерекесіне айналған Көкбастау төрі дүбірлі тойдан кейін де тазалық пен тәртіптің үлгісін көрсетті. Бұл шара мерейтойдың жоғары деңгейде өтуіне атсалысқан азаматтардың ұйымшылдығы мен туған жерге деген жанашырлығы той аяқталғаннан кейін де жалғасқанын айғақтады.

Жамбыл Жабаевтың 180 жылдық мерейтойы – бір ғана тарихи тұлғаның туған күнін атап өту емес, тұтас ұлттың рухани құндылықтарына тағзым ету, ғасырлар бойы қалыптасқан сөз өнерінің өміршеңдігін көрсету.

Әсіресе жас ұрпақ үшін мұндай шаралардың тәрбиелік маңызы зор. Өйткені ұлттық құндылықтарды дәріптеу тек кітап пен тарихи деректер арқылы ғана емес, халықтың өз мәдениетін көзбен көріп, өнерін сезініп, дәстүрін танып-білуі арқылы да жүзеге асады.

Жамбыл бабаның мерейтойында жыр толғаған жас өнерпаздар, ұлттық дәстүрді сахналаған шығармашылық ұжымдар, колөнер шеберлері мен атбегілер – бәрі де бір мақсатқа, халқымыздың рухани байлығын келер ұрпаққа жеткізуге қызмет етті.

Бұл – ұлы ақын мұрасының бүгінгі өмірмен сабақтасып, жаңа буынның санасында жаңғырып келе жатқанының айқын дәлелі.

Б.АЙТАЛЫ,
Ұзынағаш ауылы.

Туризм саласынан өңір бюджетіне 4 млрд теңгеге жуық табыс түсті

Туризм саласы Алматы облысының бюджетіне қомақты кіріс әкеліп отыр. Биылғы сегіз айда саяхатшылардың есебінен қазынаға 3,9 млрд теңге түсті. Бұл өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 39,3 пайызға көп. Былтыр алғашқы жартыжылдықта бюджетке 2,8 млрд теңге түскен.

Салық түсімінің өсуіне туристер санының артуы мен оларға көрсетілетін қызмет түрлерінің көбеюі әсер етіп отыр. Мәселен, биыл қаңтар-маусым айларында облыстағы қонақ үйлер мен демалыс орындары 263 776 туристі қабылдаған. Осы кезеңде қонақтарға көрсетілген қызмет көлемі 8,34 млрд теңгеге жетті. Былтыр бұл көрсеткіш 6,39 млрд теңге болған. Яғни бір жылда қызмет көлемі 30,5 пайызға артқан.

Туристер көбейген сайын оларды қабылдайтын нысандардың саны да артып келеді. Алматы облысы туризм басқармасының басшысы Қуанышбек Мирамбекұлының айтуынша, былтыр облыста туристерді қабылдайтын 285 нысан болса, биыл олардың саны 308-ге жеткен.

«Әрбір турист өңір экономикасына өз үлесін қосады. Ол қонақ үйде тоқтайды, тамақтанады, көлік пайдаланады, экскурсияға барады, жергілікті жерден тауар сатып алады. Яғни турист келген сайын жергілікті кәсіпкерлердің де табысы артады. Бұл өз кезегінде бюджетке түсетін салықты көбейтеді.

Биыл алғашқы сегіз айда туризмнен бюджетке 3,9 млрд теңге түсті. Туризм өңір қазынасына табыс әкеліп қана қоймай, жаңа жұмыс орындарын ашып, кәсіпкерлерге жаңа мүмкіндік беретін маңызды сала. Сондықтан туристер санын

арттырумен қатар, олардың өңірде көбірек уақыт өткізіп, сапалы қызмет алуына жағдай жасауға мән береміз», – деді Қуанышбек Мирамбекұлы.

Алматы облысының көрікті жерлерін көруге шетелдік туристер де көптеп келе бастады. «eQon-aq» жүйесінің мәліметінше, жыл басынан бері өңірге 113 659 шетелдік саяхатшы келген. Бұл көрсеткіш бойынша Алматы облысы республикада үшінші орында.

Туристер ең көп келген жерлер «Іле-Алатау», «Көлсай көлдері» және «Шарын» ұлттық парктері болды. Жалпы, аталған үш ұлттық паркке биылғы сегіз айда 1,92 миллион турист келген. Оның ішінде «Іле-Алатау» мемлекеттік ұлттық табиғи паркіне – 1 324 393, Көлсай көлдеріне – 399 063, «Шарын» шатқалына – 202 117 адам барған. Сондай-ақ, биыл Қонаев қаласындағы Қапшағай жағалауына 2 миллион демалушы келді. Бүгінде облыста туризм саласында 48 туроператор мен 24 гид жұмыс істейді.

Алматы облысы бойынша ӨКҚ.

ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНЫҢ ЦИФРЛЫҚ МЕДИАСАУАТТЫЛЫҒЫ

Қазақстан Республикасында цифрландыру соңғы жылдары технологиялық жаңғырту шегінен шығып, халықтың күнделікті өмірін трансформациялау факторларының біріне айналды. Электрондық мемлекеттік қызметтер, мобильді банкинг, әлеуметтік желілер, мессенджерлер, онлайн-білім беру, сандық сауда және платформалық медиа ақпаратты алу, тарату және бағалау тәсілдерін айтарлықтай өзгертті. Бұл ретте қазіргі заманғы цифрлық ортаны пайдаланушы бір мезгілде тұтынушы ғана емес, медиаконтентті жасаушы, таратушы және интерпретатор да болып табылады. Мұндай жағдайда Интернетке қол жеткізу және смартфонды пайдалану қабілеті цифрлық құзыреттіліктің жеткілікті көрсеткіші ретінде қаралайды. Адамның ақпаратты табуға, оның көзінің сенімділігін анықтауға, фактілерді пікірлерден ажыратуға, манипуляция және дезинформация белгілерін анықтауға, дербес деректермен қауіпсіз жұмыс істеуге, цифрлық алгоритмдердің жұмысын ұғынуға және өз контентін жауапкершілікпен жасауға қабілеттілігін болжайтын сандық медиаграмматтылық ерекше маңызға ие болады. UNESCO тәсіліне сәйкес, медиа және ақпараттық сауаттылық ақпаратқа сыни қол жеткізу, оны талдау, бағалау және түрлі платформаларда контент жасау дағдыларын біріктіреді. Ол дезинформацияға, араздық тіліне, манипуляцияларға және жасанды интеллектті дамытуға байланысты жаңа сын-көтерлерге қарсы тұру үшін қажет.

Қазақстан халқының цифрлық және медиа сауаттылығы

Цифрлық және медиа сауаттылық өзара байланысты болғанымен, мағынасы жағынан ерекшеленеді. Цифрлық сауаттылық компьютерді, смартфонды, интернет-сервистер мен цифрлық платформаларды пайдалану және жеке ақпаратты қорғау дағдыларын қамтиды. Ал медиа сауаттылық ақпараттың шынайылығын тексеру, дереккөзді анықтау және манипуляциялық контентті ажырату қабілетін білдіреді. Сондықтан цифрлық технологиялардың кең таралуы медиа сауаттылықтың жоғары деңгейін автоматты түрде қамтамасыз етпейді.

Қазақстанда цифрлық инфрақұрылым дамып, интернет пайдаланушылар саны артып келеді. Ұлттық статистика бюросының мәліметінше, 2021 жылы 6-74 жас аралығындағы халықтың 92,9%-ы интернет пайдаланса, цифрлық сауаттылық деңгейі 87,3%-ды құраған. Сонымен қатар, балалар мен жастардың интернетті белсенді пайдалануы бірқатар қауіптермен қатар жүреді. UNICEF-тің Kazakhstan Kids Online зерттеуіне сәйкес, сауалнамаға қатысқан балалардың 21%-ы кибербуллингке ұшырағанын, ал 10%-ы бейтаныс адамдармен байланыс орнатқанын хабарлаған. Бұл деректер цифрлық ортада қауіпсіз әрі саналы әрекет ету дағдыларын дамытудың маңызын көрсетеді.

Цифрлық медиа ортаның негізгі сын-көтерлері

Цифрлық медиа ортаның басты мәселелерінің бірі – жалған және манипуляциялық ақпараттың жылдам таралуы. Әлеуметтік желілер мен мессенджерлер ақпарат алмасуды жеңілдеткенімен, эмоциялық және сенсациялық жарияланымдар кейде тексерілген мәліметтерден жылдам таралады.

Ұсынымдық алгоритмдер пайдаланушының қызығушылықтарына сәйкес контентті ұсыну арқылы «ақпараттық көпіршіктердің» қалыптасуына ықпал етуі мүмкін. Нәтижесінде адам өз көзқарасына сәйкес келетін ақпаратты көбірек қабылдап, басқа пікірлермен сирек танысады.

Генеративтік жасанды интеллектінің дамуы да жаңа қауіптер туғызуда. Жалған бейне, аудио және мәтін жасау мүмкіндіктерінің артуы дипфейктерді анықтауды қиындатады. Сондықтан медиа сауаттылық жасанды интеллект жасаған ақпаратты тексеру, оның мүмкіндіктері мен шектеулерін түсіну дағдыларын қамтуы қажет. UNICEF 2026

жылы жасанды интеллект көмегімен жасалатын кибербуллинг, онлайн-груминг және дипфейктерге байланысты қауіптерге назар аударды.

Цифрлық қауіпсіздік те маңызды бағыт болып саналады. Фишинг, интернет-алаяқтық, жалған дүкендер мен әлеуметтік инженерия азаматтардан техникалық біліммен қатар сыни ойлауды талап етеді. ҚР Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігінің мәліметі бойынша, 2025 жылы халықтың киберқауіпсіздік мәселелері жөніндегі хабардарлық деңгейі 86%-ға жеткен. Ал CITIZEN-SEC.KZ және NOMADGUARD.KZ платформаларын 2024 жылдан бастап бір миллионнан астам адам пайдаланған.

Осыған байланысты цифрлық медиа сауаттылық төрт негізгі бағытты қамтуы тиіс: техникалық дағдылар, сыни ойлау, ақпараттық қауіпсіздік және контентті жауапкершілікпен жасау мен тарату.

Қазақстанда цифрлық медиа сауаттылықты дамыту перспективалары

Қазақстанда медиа сауаттылықты дамытуға бағытталған жұмыстар жүргізілуде. 2025 жылы Алматыдағы ЮНЕСКО Өңірлік кеңсесі MediaNet Халықаралық журналистика орталығымен бірлесіп, елдегі медиа және ақпараттық сауаттылықтың жай-күйіне кешенді зерттеу жүргізді. Зерттеу барысында негізгі қатысушылар, мемлекеттік бастамалар, өзекті мәселелер мен даму перспективалары қарастырылды.

Маңызды бағыттардың бірі – медиа сауаттылықты білім беру жүйесіне енгізу. 2025 жылы ЮНЕСКО Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясымен бірлесіп, білім беру стандарттары мен оқу бағдарламаларына медиа және ақпараттық сауаттылық элементтерін енгізу бағытында жұмыс жүргізіп, педагогтерге арналған әдістемелік нұсқаулық әзірлеуге қатысты.

Медиа сауаттылықты дамыту тек оқушылар мен студенттерге ғана емес, ересектерге, ата-аналарға, егде жастағы азаматтарға және мемлекеттік қызметшілерге де бағытталуы қажет. Жастар үшін әлеуметтік желілердегі ақпаратты сыни бағалау мен жеке деректерді қорғау маңызды болса, ересектер үшін интернет-алаяқтықты тану және цифрлық қауіпсіздік дағдылары өзекті.

Сонымен қатар халықтың медиа сауаттылығын тұрақты бағалау жүйесін қалыптастыру қажет. Мұндай бағалау ақпарат көзін анықтау, бірнеше дереккөз арқылы фактіні тексеру, жарнаманы ақпараттық материалдан ажырату, манипуляцияны тану және жеке деректерді қауіпсіз пайдалану қабілеттерін қамтуы тиіс.

Қазақстан цифрлық инфрақұрылымды дамыту және халықтың базалық цифрлық дағдыларын қалыптастыру бағытында елеулі нәтижелерге қол жеткізді. Дегенмен қазіргі кезеңде техникалық сауаттылықпен қатар, ақпаратты сыни бағалау, жалған мәліметтерді анықтау және цифрлық ортада қауіпсіз әрекет ету дағдыларын дамыту маңызды.

Әлеуметтік желілердің, ұсынымдық алгоритмдердің және жасанды интеллектінің кең таралуы медиа сауаттылықтың маңызын арттырып отыр. Әсіресе балалар мен жастардың цифрлық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге ерекше көңіл бөлінуі керек.

Қазақстан үшін тиімді тәсіл – медиа сауаттылықты білім беру жүйесіне енгізу, педагогтердің біліктілігін арттыру, ересектерге арналған бағдарламаларды дамыту, қазақ және орыс тілдерінде қолжетімді материалдар әзірлеу және халықтың ақпараттық дағдыларын тұрақты бағалау.

Қорытындылай келе, цифрлық медиа сауаттылық қазіргі азаматтың маңызды құзыреті болып табылады. Оның дамуы қоғамның ақпараттық қауіпсіздігіне, білім беру сапасына, жалған ақпаратқа қарсы тұру қабілетіне және халықтың цифрлық экономикаға толыққанды қатысуына тікелей әсер етеді.

Алима АБУБАКИ,

Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті журналистика факультетінің 1-курс студенті.

Алматы облысында ауа температурасының төмендеуіне байланысты таулы аймақтарда жылу беру басталды. Өзге аудандарда 15 қазанға дейін кезең-кезеңімен қосылады. Ол үшін өңірде жалпы қуаты 452 Гкал болатын 18 орталықтандырылған жэне 84 блокты-модульді қазандық жылу таратуға толығымен дайын, – деп хабарлайды Алматы облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Алматы облысындағы әлеуметтік нысандарға жылу беріле бастады

Биыл Алматы облысында жылыту маусымына дайындық жүргізуге және оны өткізуге 13,6 млрд теңге қарастырылған. Оның ішінде жергілікті бюджет есебінен 8,2 млрд теңге бөлінді. Бұл қаржы сұйық және қатты отын сатып алуға, жылумен және электрмен жабдықтау нысандарын жөндеуге бағытталды. Сондай-ақ энергия беруші кәсіпорындар есебінен 2,8 млрд теңге, «Энергетикалық және коммуналдық секторларды жаңғырту» ұлттық жобасы шеңберінде жылу желілерін реконструкциялауға 2,0 млрд теңге, Алатау қаласының Жетіген шағын ауданындағы қазандықты жөндеуге Үкімет резервінен 661 млн теңге бөлінді.

Қазіргі таңда Алатау қаласындағы «ДОС» қазандығын реконструкциялау аяқталды және 10 қазанға дейін іске қосылады. Одан бөлек Қарасай ауданының «Алтын ауыл» және «Қарлығаш» шағын аудандарындағы 2 блокты-модульді қазандық жөнделді.

Өңірдегі жылу желілерінің жалпы ұзындығы – 188 шақырым. Бүгінде оның 6,7 шақырымы жаңартылып жатыр. Бұл жылу желілерінің тозуын 40%-дан 38,5%-ға дейін төмендетуге мүмкіндік береді.

Қонаев қаласында ұлттық жобасы шеңберінде жалпы ұзындығы 2,3 шақырым, құны 2 млрд теңге болатын жылу желісін реконструкциялау бойынша екі жоба тәмамдалды.

Облыстағы 152 қосалқы станса мен 1 552,9 шақырым электр желісін жөндеу аяқталуға жақын. Ал «Алатау Жарық Компаниясы» АҚ

биыл 1 179,3 км электр желісін жөндеуді көздеп, жоспарды толығымен орындады.

«Энергетикалық және коммуналдық секторларды жаңғырту» ұлттық жобасы шеңберінде электрмен жабдықтау бойынша жалпы құны 58,9 млрд теңге болатын алты жобаны іске асыру жоспарланған. Нәтижесінде желілердің тозу деңгейі 66%-дан 62%-ға дейін төмендейді.

Өңірдегі әлеуметтік нысандарды жылумен қамтамасыз ету үшін қажет 12,6 мың тонна сұйық отын және 4,5 мың тонна қатты отын мекемелерге жеткізілді.

Бүгінде облыста 2 156 көппәтерлі тұрғын үйдің 1 469-ы (71%) орталықтандырылған жылу жүйесіне қосылған. Өңір халқының көмірге қажеттілігі – 666 мың тонна. Елді мекендерге кезең-кезеңімен газ тартудың нәтижесінде көмірді тұтыну жыл сайын орта есеппен 6-7%-ға төмендеуде.

Алматы облысы бойынша ӨКҚ.

Инклюзивті дене шынықтыру сабағында ерекше балалардың ұсақ моторикасын дамыту және оларды ұжымға бейімдеу

Бүгінгі таңда елімізде ерекше білім беруге қажеттілігі бар балаларды қоғамға кіріктіру, олардың әлеуетін ашу басты басымдықтардың біріне айналды. Осы орайда инклюзивті дене шынықтыру сабақтары балалардың тек физикалық мүмкіндіктерін кеңейтіп қана қоймай, оларды әлеуметтік ортаға бейімдеудің тиімді құралы ретінде қарастырылады. Ұсақ моториканы дамытуға бағытталған жаттығулар баланың сөйлеу, ойлау, зейін қою қабілеттерімен тікелей байланысты болғандықтан, бұл бағытты жүйелі ұйымдастыру ерекше маңызға ие.

Ұсақ моторика – адамның саусақтары мен қол бұлшықеттерінің дәл, үйлесімді қимылдары. Ол баланың ми қызметімен, сөйлеу аппаратымен және танымдық процестерімен тығыз байланысты. Ерекше білім беруге қажеттілігі бар балаларда бұл қабілеттердің дамуы баяу жүретіндіктен, арнайы әдістер мен тәсілдерді қолдану қажеттілігі туындайды. Дене шынықтыру сабағы осы міндетті шешудің тиімді алаңына айнала алады.

Инклюзивті дене шынықтыру сабағының басты мақсаты – жануарларды тану және қолды жаттықтыру арқылы ерекше балалардың ұсақ моторикасын дамыту. Бұл мақсатқа жету үшін мынадай міндеттер қойылады:

- Сурет қарау – баланың визуалды қабылдауын, зейінін және байқағыштығын дамыту;
- Ермексаз илеу – саусақ бұлшықеттерін нығайту, қол күшін арттыру;
- Мүсін жасау – қол координациясын жетілдіру, шығармашылық қабілеттерді ашу.

Бұл міндеттер кезең-кезеңімен, қарапайымнан күрделіге қарай жүзеге асырылады. Әр баланың жеке мүмкіндіктері ескеріліп, тапсырмалар оның деңгейіне сәйкес бейімделеді. Сабақ барысында тиімділігі дәлелденген үш негізгі әдіс қолданылады:

1. Бақылау әдісі. Мұғалім баланың әрекетін бақылап, оның қол қимылының деңгейін, қызығушылығын және қиындықтарын анықтайды. Бұл әдіс жеке тәсілдемені жүзеге асыруға мүмкіндік береді.
2. Көрсету әдісі. Мұғалім үлгіні көрсетіп, қалай жасау керектігін түсіндіреді. Визуалды үлгі ерекше балалар үшін ақпаратты қабылдаудың ең тиімді жолы болып табылады.
3. Бірге жасау әдісі. Мұғалім баламен бірлесіп жұмыс жасайды. Бұл әдіс баланың өзіне деген сенімділігін арттырып, қателіктен қорқуды жеңуге көмектеседі. Бірлескен әрекет барысында бала мұғалімнің қол қимылын қайталап, дұрыс дағдыны қалыптастырады.

Сонымен қатар, ойын элементтері, музыкалық сүйемелдеу және мадақтау тәсілдері қолданылады. Бұл балалардың сабаққа деген қызығушылығын арттырып, эмоционалдық жағдайын жақсартады.

Диагностикалық кезеңде 5-сыныптың ерекше балаларымен алдын ала әңгімелесу және бақылау жүргізілді. Балалардың ұсақ моторика деңгейі тексерілді: қарындашты ұстау дәрежесі, ермексазды илеу кезіндегі саусақ қимылдары, қағазды бүктеу және жырту әрекеттері, суреттегі бөлшектерді ажырата алу қабілеті кезең-кезеңімен іске асты.

1-аптада суреттерді қарау, жануарларды тану визуалды қабылдау, зейін;

2-аптада ермексазды илеу (допша жасау, жалпақтау) саусақ күшін дамыту;

3-аптада қарапайым мүсіндер жасау (жануарлар) қол координациясы;

4-аптада Ұжымдық көрмеге дайындық және ұжымға бейімдеу бойынша жұмыс жүргізілді. Әр сабақта «бақылау – көрсету – бірге жасау» әдісі қолданылды. Мұғалім алдымен үлгіні көрсетіп, содан кейін баламен бірлесіп жасады. Бұл ерекше балалардың өзіне деген сенімділігін арттырды.

Қорытынды кезеңде барлық балалардың қатысуымен «Біздің қолымызбен жасалған көрме» ұйымдастырылды. Көрмеге ермексаздан жасалған жануарлар, түрлі-түсті мүсіндер қойылды. Балалар өз жұмыстарын мақтанышпен көрсетіп, бір-бірінің жұмысын бағалады.

Бұл нәтижелер ұсақ моториканы дамытуға бағытталған жүйелі жұмыстың тиімділігін дәлелдейді. Сонымен қатар, ұжымдық шығармашылық жұмыс ерекше балалардың әлеуметтік бейімделуіне оң ықпал ететеді.

Қорыта айтқанда, ерекше білім беруге қажеттілігі бар балалардың ұсақ моторикасын дамыту – ұзақ мерзімді, жүйелі жұмысты талап ететін процесс. Дене шынықтыру сабақтарында қолданылатын дәстүрлі емес әдістер мен ойын түрлері балалардың қызығушылығын арттырып, олардың жан-жақты дамуына жағдай жасайды.

Ұсынылған жұмыстың мақсаты, міндеттері, әдістері мен нәтижелері нақты көрсетілген. Мұндай көрнекі құралдар ерекше балалармен жұмыс істеуде үлкен көмек береді. Мұғалімнің кәсіби біліктілігі мен шығармашылық көзқарасы арқылы әр баланың жеке мүмкіндігін ескере отырып, оның әлеуметтік ортаға сенімді қадам басуына жол ашуға болады.

Инклюзивті білім беру – тек қана білім беру емес, ол – әр баланың өз әлеуетін ашуына, қоғамның толыққанды мүшесі болуына жасалған қадам. Ұсақ моториканы дамыту арқылы біз баланың сөйлеуін, ойлауын, зейінін және әлеуметтік дағдыларын дамытамыз. Бұл – ұзақ жол, бірақ әр баланың жетістігі – осы жолдың ең үлкен жетістігі.

Мазен Акиұр Ерболатқызы,

Қазақ спорт және туризм академиясының олимпиядалық спорт факультетінің 4-курс студенті.

Маман кеңесі

Ньюкасл ауруы және оның алдын алу

Ньюкасл ауруы – үй және жабайы құстардың тыныс алу, ас қорыту және жүйке жүйелерін зақымдайтын аса қауіпті вирустық инфекция. Ол өте тез жұғады және құстарды жаппай қырып (90-100%-ға дейін), шаруашылыққа орасан зор экономикалық шығын өкеледі.

Т а р а л у жолдары мен себептері: Ауруды сыртқы ортаға төзімді РНҚ-вирус тудырады. Ол ауру құстардың тезегі, сілекейі, ластанған жем, су және құрал-саймандар арқылы жұғады.

Вирустың негізгі тасымалдаушысы – жабайы құстар (кептерлер, торғайлар). Адамдарға жұққан жағдайда жеңіл конъюнктивит (көздің қабынуы) немесе тұмау белгілерін береді.

Негізгі белгілері: Аурудың алғашқы белгілері 3-12 күн ішінде көрінеді:

Тыныс алудың бұзылуы: Құс аузын ашып, сырылдап тыныс алады, жөтеледі, тұмсығынан шырыш ағады.

Ас қорытудың бұзылуы: Зоб сұйықтыққа толып ісінеді, жасыл немесе қан аралас сұйық іш өту

байқалады. Жүйке жүйесінің зақымдануы: Құстың мойны қисаяды, басы айналады, қанаттары мен аяқтары сал (паралич) болады.

Диагностика және емдеу: Ньюкасл ауруына қарсы арнайы ем жоқ. Вирус жұққан құстарды құтқару мүмкін емес. Диагноз зертханалық тексеру (ПТР) арқылы нақтыланады. Ауру анықталған бойда шаруашылыққа қатаң карантин жарияланып, ауру құстар жойылады.

Алдын алу шаралары: Дерттен қорғанудың жалғыз жолы – биоқауіпсіздік ережелерін сақтау: Вакцинация: Балапандарға алғашқы күндерінен бастап арнайы екпелерді (мысалы, Ла-Сота штаммы) уақытылы егу.

Оқшаулау: Құс қораларға жабайы құстардың кіруіне жол бермеу (терезелерге тор қағу).

Карантин: Сырттан әкелінген жаңа құстарды 30 күн бойы бөлек ұстау.

Санитария: Қораны, жемсалғыштарды үнемі хлорлы өкпен немесе сілтімен дезинфекциялау.

Егер құстар арасында жоғарыда аталған белгілер байқалса немесе құстар себепсіз қырыла бастаса, өз бетінше ем қолданбай, дереу ветеринариялық мамандарға хабарласу керек. Аурудың таралуын болдырмау үшін мамандардың нұсқауын орындау маңызды.

А.БИСЕНГАЛИЕВА,

ҚР АППМ ВВ және ҚК Жамбыл аудандық аумақтық инспекциясының бас маманы.

В Алматинской области пройдет публичное слушание по заявке ГКП «Май бұлақ»

Департамент Комитета по регулированию естественных монополий МНЭ РК по Алматинской области проводит публичное слушание по рассмотрению заявки ГКП «Май бұлақ» на утверждение тарифа и тарифной сметы по регулируемой услуге подача воды по распределительным сетям.

Публичное слушание является обязательной процедурой, предусмотренной законодательством Республики Казахстан при рассмотрении заявок на утверждение или изменение тарифов. Их проведение направлено на обеспечение прозрачности, учет мнений потребителей и соблюдение принципов справедливости при утверждении тарифов.

Публичное слушание состоится **20 октября 2026 года в 15:00 часов в онлайн режиме** на платформе «ZOOM» (идентификатор: 739 8891 7222, код: 13123).

На слушание приглашаются потребители, независимые эксперты, представители органов местного самоуправления, государственных органов, общественных объединений, субъектов естественных монополий и иных заинтересованных лиц.

Справки по телефону: **8 777 122 19 88.**

Қоғамдық тыңдаулар

ГУ «Алматы облысы, Жамбыл ауданының сәулет және қала құрылысы бөлімі» мемлекеттік мекемесі «Жамбыл ауданы Қазыбек бек ауылының бас жоспар жобасын әзірлеу» жобасы бойынша жария талқылау арқылы қоғамдық тыңдау өткізеді.

Жария жиналыс **2026 жылы 3 қараша күні сағат 10:00-де** Қазыбек бек ауылы, Алтынсарин көшесі № 7 «А» мекенжайы бойынша өтеді.

ГУ «Алматы облысы, Жамбыл ауданының сәулет және қала құрылысы бөлімі» мемлекеттік мекемесі «Жамбыл ауданы, Үмбетәлі Кәрібаев ауылының бас жоспар жобасын әзірлеу» жобасы бойынша жария талқылау қоғамдық тыңдау өткізеді.

Жария жиналыс **2026 жылы 3 қараша күні сағат 15:00-де** Үмбетәлі Кәрібаев ауылы, Мұсабаева көшесі № 52 мекенжайы бойынша өтеді.

ГУ «Алматы облысы Жамбыл ауданының сәулет және қала құрылысы бөлімі» мемлекеттік мекемесі «Жамбыл ауданы, Қасымбек ауылының бас жоспар жобасын әзірлеу» жобасы бойынша жария талқылау арқылы қоғамдық тыңдау өткізеді.

Жария жиналыс **2026 жылы 3 қараша күні сағат 15:00-де** Үмбетәлі Кәрібаев ауылы, Мұсабаева көшесі № 52 мекенжайы бойынша өтеді.

ГУ «Алматы облысы Жамбыл ауданының сәулет және қала құрылысы бөлімі» мемлекеттік мекемесі «Жамбыл ауданы, Қастек ауылының бас жоспар жобасын әзірлеу» жобасы бойынша жария талқылау арқылы қоғамдық тыңдау өткізеді.

Жария жиналыс **2026 жылы 4 қараша күні сағат 10:00-де** Қастек ауылы, Қараш батыр көшесі № 57 мекенжайы бойынша өтеді.

ГУ «Алматы облысы Жамбыл ауданының сәулет және қала құрылысы бөлімі» мемлекеттік мекемесі «Жамбыл ауданы, Қайназар ауылының бас жоспар жобасын әзірлеу» жобасы бойынша жария талқылау арқылы қоғамдық тыңдау өткізеді.

Жария жиналыс **2026 жылы 4 қараша күні сағат 15:00-де** Қайназар ауылы, Шығыс көшесі № 21 мекенжайы бойынша өтеді.

ГУ «Алматы облысы Жамбыл ауданының сәулет және қала құрылысы бөлімі» мемлекеттік мекемесі «Жамбыл ауданы, Үлкен ауылының бас жоспар жобасын әзірлеу» жобасы бойынша жария талқылау арқылы қоғамдық тыңдау өткізеді.

Жария жиналыс **2026 жылы 5 қараша күні сағат 16:00-де** Үлкен ауылы, 5 ш/а, ғимарат № 32 «А» мекенжайы бойынша өтеді.

Анықтамалар үшін байланыс телефоны: 8 (708) 989-19-92; e-mail: koldau-project@mail.ru

Общественные слушания

ГУ «Отдел архитектуры и градостроительства Жамбылского района Алматинской области» проводит общественные обсуждения посредством открытого собрания по проекту «Разработка генерального плана села Казыбек бек Жамбылского района».

Общественные обсуждения посредством открытого собрания состоятся **в 10:00 часов 3 ноября 2026 года** с. Казыбек Бек, улица Алтынсарин, 7А.

ГУ «Отдел архитектуры и градостроительства Жамбылского района Алматинской области» проводит общественные обсуждения посредством открытого собрания по проекту «Разработка генерального плана села Умбеталы Карибаева Жамбылского района».

Общественные обсуждения посредством открытого собрания состоятся **в 15:00 часов 3 ноября 2026 года** с. Умбеталы Карибаева, улица Мусабаева, 52.

ГУ «Отдел архитектуры и градостроительства Жамбылского района Алматинской области» проводит общественные обсуждения посредством открытого собрания по проекту «Разработка генерального плана села Касымбек Жамбылского района».

Общественные обсуждения посредством открытого собрания состоятся **в 15:00 часов 3 ноября 2026 года** с. Умбеталы Карибаева, улица Мусабаева, 52.

ГУ «Отдел архитектуры и градостроительства Жамбылского района Алматинской области» проводит общественные обсуждения посредством открытого собрания по проекту «Разработка генерального плана села Кастек Жамбылского района».

Общественные обсуждения посредством открытого собрания состоятся **в 10:00 часов 4 ноября 2026 года** с. Кастек, улица Караш батыр, 57.

ГУ «Отдел архитектуры и градостроительства Жамбылского района Алматинской области» проводит общественные обсуждения посредством открытого собрания по проекту «Разработка генерального плана села Кайназар Жамбылского района».

Общественные обсуждения посредством открытого собрания состоятся **в 15:00 часов 4 ноября 2026 года** с. Кайназар, улица Шығыс, 21.

ГУ «Отдел архитектуры и градостроительства Жамбылского района Алматинской области» проводит общественные обсуждения посредством открытого собрания по проекту «Разработка генерального плана села Үлкен Жамбылского района».

Общественные обсуждения посредством открытого собрания состоятся **в 16:00 часов 5 ноября 2026 года** с. Үлкен, улица 5 ш/а, 32 А.

Спарвки по телефону:

Тел: 8 (708) 989-19-92; e-mail: koldau-project@mail.ru

ЕГЕМЕН ЕЛДІҢ ЕЛ АЗАМАТТАРЫ

Егемен елдің болашағын кім қалыптастырады? Елдің ертеңі үшін бүгінгі ұрпақ қандай жауапкершілік алуы керек?

Таңның арайлап атуы қандай әдемі болса, тәуелсіз елдің көк туының көк аспанда желбіреуі де сондай кастерлі көрініс. Біз үшін көк байрақ – жай ғана мемлекеттік рәміз емес, ата-бабамыздың ғасырлар бойғы арманын арқалаған қасиетті белгі. 1991 жылғы 16 желтоқсанда Қазақстан Республикасының мемлекеттік тәуелсіздігі туралы Конституциялық заң қабылданып, еліміз тәуелсіз мемлекет ретінде жаңа тарихи кезеңге қадам басты.

Бүгінде тәуелсіз Қазақстанда 20 миллионнан астам адам өмір сүріп жатыр. Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросының дерегіне сәйкес, 2026 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша ел халқының саны 20 618 796 адамды құрады. Оның ішінде 13 236 041 адам – қала халқы, 7 382 755 адам – ауыл тұрғындары. Бұл – жай ғана статистикалық көрсеткіш емес. Бұл – бір елдің тағдырына жауапты миллиондаған адамның ортақ болашағы.

Егемен елдің азаматы қандай болуы керек? Бұл сұрақтың жауабы қарапайым болғанымен, мағынасы терең. Нағыз азамат – өз елінің болашағына бейжай қарамайтын, білім алуға ұмтылатын, адал еңбек ететін және қоғам алдындағы жауапкершілігін сезінетін адам. «Отан – оттан да ыстық» дейді халқымыз. Отанды сүю – құр сөзбен емес, нақты іспен дәлелденеді.

Елдің болашағын қалыптастыруда жастардың орны ерекше. Бүгінгі студент – ертеңгі дәрігер, мұғалім, журналист, инженер, кәсіпкер немесе ғалым. Олардың алған білімі, кәсіби білктілігі мен еңбегі мемлекеттің дамуына тікелей әсер етеді. Сондықтан әр жас өз мамандығын терең меңгеріп қана қоймай, қоғамға пайдасын тигізуге ұмтылуы қажет.

Ел азаматы болу мемлекеттік рәміздерді құрметтеумен ғана шектелмейді. Қоғамдық тәртіпті сақтау, заңды құрметтеу, қоршаған ортаны

қорғау, өзгенің құқығына құрметпен қарау және қоғамдық мәселелерге белсенді араласу да – азаматтық жауапкершіліктің маңызды көріністері.

«Бірлік бар жерде – тірлік бар» деген халық даналығының мәні де осында. Қазақстанда түрлі этнос өкілдері бір шаңырақ астында өмір сүріп келеді. Өзара құрмет пен татулық – ел тұрақтылығының маңызды негіздерінің бірі. Сондықтан қоғамдық келісімді сақтау да әр азаматтың ортақ міндеті.

Тәуелсіздік – бізге ата-бабамыздан қалған ұлы аманат. Оны сақтау мен нығайту тек мемлекетке немесе белгілі бір азаматтарға ғана жүктелетін міндет емес. Әр адам өз еңбегімен ел дамуына үлес қоса алады. Бірі біліммен, бірі ғылыммен, бірі адал еңбегімен, бірі өнерімен Қазақстанның өркендеуіне жол ашады.

Сондықтан әр азамат «Мен елім үшін не істей аламын?» деген сұрақты өзіне қоюы керек. Өйткені елдің болашағы алыстағы белгісіз уақыттан емес, бүгінгі әрекеттен басталады. Әрбір жақсы бастама, сапалы білім, адал еңбек пен пайдалы іс – Қазақстанның жарқын келешегіне жасалған қадам.

Меніңше, егемен елдің ең үлкен күші – оның елін сүйетін, білімді, еңбеккор және жауапты азаматтарында. Тәуелсіздікті сақтау – оны тек мақтан тұту емес, оның дамуына өз үлесінді қосу. Бүгінгі ұрпақтың міндеті – атабадан қалған азаттықты қадірлеу, ел бірлігін сақтау және болашақ ұрпаққа берік мемлекет қалдыру.

Елдің ертеңі – бүгінгі азаматтың қолында. Тәуелсіз Қазақстанның болашағы әрқайсымыздың білімімізге, еңбегімізге және азаматтық жауапкер-шілігімізге байланысты.

Аружан ЕЛҮБАЕВА,

ҚазХҚЖӨТУ, журналистика факультетінің 1-курс студенті.

Қоғамдық тыңдаулар

Алматы облысы, Жамбыл ауданы, Қарасу ауылдық округінде орналасқан «BOSAGA Со» ЖШС кірпіш зауытына арналған «Ықтимал әсерлер жайындағы есеп» жобасы бойынша қоғамдық тыңдаулар 2026 жылы 18 қараша күні сағат 11:30-да Алматы облысы, Жамбыл ауданы, Сарыбай би ауылы, Жамбыл көшесі № 52 мекежайында (әкімшілік аумағында) өтеді.

Онлайн конференцияға сілтеме: <https://us04web.zoom.us/j/3990919748?pwd=V0xxeU5zazFqcH-ZORC82eHVvakJrdz09&omn=78783057207>

Конференция идентификаторы: 399 091 9748, кіру коды: 8888.

Белгіленіп отырған қызметтің бастамашысы: «BOSAGA Со» ЖШС (БСН 241040029722), Алматы облысы, Жамбыл ауданы, Қарасу ауылдық округі, Қызылсок ауылы, Қызылсок өнеркәсіптік аймақ ғимараты № 1, тел. 87011177732.

«Ықтимал әсерлер жайындағы есеп» жобасын әзірлеуші: «Пориком фирмасы» ЖШС (БСН 931040000540), Алматы қаласы, 1-ш/а, 66 «Б» үйі, т.е. 3 «А», 5-кеңсе). Қосымша ақпарат алуға болатын байланыстар мен эл.мекенжай: тел. +77017227234, e-mail: porikom2024@gmail.com.

Жоба материалдарымен <https://ndbecology.gov.kz> сайтында, сонымен бірге Алматы облысының Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасының сайтында мына сілтеме бойынша; <https://www.gov.kz/memleket/entities/almo-bl-tabigat> танысуға болады. Жоба бойынша ескертулер мен ұсыныстар <https://ndbecology.gov.kz> сайты және ЖАО priroda_alm@bk.ru эл. поштасы арқылы қабылданады.

Қоғамдық тыңдаулар

19.10.2026 ж. бастап 10 жұмыс күні ішінде ndbecology.gov.kz сайтында «Алматы облысының Жамбыл ауданында орналасқан «Шолпан-Қарғалы (С1-VI блогы)» құм-киыршықтас қоспасы кен орны жою (рекультивациялау) жоспары» жобасы бойынша жария талқылаулар арқылы қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

Жоспарланған қызметтің бастамашысы: «PCY» ЖШС, Алматы қаласы, Қарасу шағын ауданы, Шоссейная көшесі, 9 «В» құрылыс, (БСН 980340002792). Қосымша ақпарат алуға болатын байланыстар және электрондық мекенжай: тел. 87272993791, e-mail: rsy83@rambler.ru.

Экологиялық жобаны әзірлеуші: «Құрманғалиев Р.А.» ЖК, тел: 87012775623, rufat.taldyk@mail.ru.

Ұсыныстар мен ескертулер ndbecology.gov.kz сайтында қабылданады. Жергілікті атқарушы орган: «Алматы облысының Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасы» ММ: prroda_alm@bk.ru, тел. 87277223227, Қонаев қаласы, Құрылысшы көшесі № 12.

Общественные слушания

Общественные слушания по проекту «Отчет о возможных воздействиях» для кирпичного завода ТОО «BOSAGA Со», расположенного в Алматинской области, Жамбылском районе, Карасуском сельском округе, будет проводиться 18.11.2026 г. в 11:30 по адресу: Алматинская область, Жамбылский район, село Сарыбай би, ул. Жамбыл, 52, на территории акимата.

Ссылка на онлайн-конференцию – <https://us04web.zoom.us/j/3990919748?pwd=V0xxeU5zazFqcH-ZORC82eHVvakJrdz09&omn=78783057207>

Идентификатор конференции: 399 091 9748, код доступа: 8888

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «BOSAGA Со» (БИН 241040029722, Алматинская область, Жамбылский район, Карасуский сельский округ, село Кызылсок, промышленная зона Кызылсок, зд.1, тел. 87011177732

Разработчик проекта «Отчет о возможных воздействиях» – ТОО «Фирма Пориком» БИН 931040000540, г.Алматы, мкр. 1, дом 66 «Б», н.п. 3 «А», офис 5. Контакты и электронный адрес, по которым можно получить дополнительную информацию: тел. +77017227234, e-mail: porikom2024@gmail.com.

С материалами проекта можно ознакомиться на сайте <https://ndbecology.gov.kz>, а также на сайте Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Алматинской области по ссылке; <https://www.gov.kz/memleket/entities/almo-bl-tabigat>, замечания и предложения принимаются на сайте <https://ndbecology.gov.kz>, а также по электронной почте МИО priroda_alm@bk.ru.

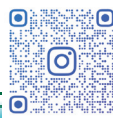
Общественные слушания

С 19.10.2026 г. в течение 10 рабочих дней на сайте ndbecology.gov.kz проводятся общественные слушания в форме публичных обсуждений по проекту «План ликвидации (рекультивации) месторождения песчано-гравийной смеси «Шолпан-Каргалинское (блок С1-VI)», расположенного в Жамбылском районе Алматинской области».

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «PCY», г.Алматы, микрорайон Карасу, улица Шоссейная, строение № 9 «В», (БИН 980340002792). Контакты и электронный адрес, по которым можно получить дополнительную информацию: тел. 87272993791, e-mail: rsy83@rambler.ru.

Разработчик экологического проекта: ИП «Құрманғалиев Р.А.», тел.87012775623, rufat.taldyk@mail.ru. Предложения и замечания принимаются на сайте ndbecology.gov.kz.

Местный исполнительный орган ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Алматинской области»: prroda_alm@bk.ru, тел. 87277223227, г.Қонаев, ул.Құрылысшы 12.

Өткеннен жеткен өрнекті мұра

Қазақ халқының колөнері – ұлттың тұрмыс-тіршілігін, дүниетанымын, табиғатпен етене өмір сүрген болмысын танытатын асыл мұра. Әсіресе аналарымыздың қолынан шыққан киіз бұйымдарының әрбір өрнегінде тұтас бір дәуірдің тынысы, қазақ әйелінің талғамы мен шеберлігі, отбасының жылуы мен берекесі сақталған. Сондай көненің көзіндей қастерлі жәдігердің бірі бүгінде «Анаға құрмет» музейінің қорында сақтаулы.

Бұл – сонау 1964 жылдың көктемінде Жамбыл ауданының Үңгіртас ауылында басылған текемет.

Қыстың көбесі сөгіліп, ел қыстаудан жайлауға қарай қамданған шақ. Жер бусанып, күннің шуағы молайып, кең дала алуан түсті гүлге оранып, бейне бір табиғаттың өзі құлпырған кілемдей жайнап жатқан мезгіл. Осындай мамыражай көктемде, Наурыз айында Ырысжан Оңалбайқызының қолынан осы текемет дүниеге келген.

Көктемгі даланың бояуын жүнге көшіргендей, шебер ана көкшіл-күлгін түсті негізге қанық сары оюларды үйлестіріп, қызыл мен жасыл түстерді жарасымды сабақтастырған. Ірі өрнектер бір-бірімен астасып, текеметтің тұтас композициясына ерекше сән береді. Әр оюынан шебердің талғамы, әр түсінен қазақ даласының бояуы сезілгендей.

Текеметтің төменгі бөлігінде бүгінге дейін сақталған ерекше белгі бар. Онда «1964 жылы 3 наурыз» деп таңбаланған. Бұл жазуды Ырысжан

апаның баласы Асанқұл Төлеуқұлұлы сол кезде арнайы түсіріп берген. Сөйтіп, қарапайым ғана белгі арада алпыс жылдан астам уақыт өткенде жәдігердің нақты жасалған мерзімін айғақтайтын тарихи таңбаға айналып отыр.

Табиғи жүннен жасалған текеметтің өлшемі – 1,5 × 3,6 метр. Осындай көлемді бұйымды тұтастай қол еңбегімен жасау оңай шаруа болмаған. Жүнді іріктеу мен тазалаудан бастап, сабау, бояу, тегістеп жаю, ою түсіру, ыстық су себу, ши арқылы орап басуға дейінгі әрбір жұмыс асқан төзімділік пен ұқыптылықты қажет еткен.

Қазақ ауылында текемет басу бір ғана адамның еңбегімен шектелмеген. Бұл – қыз-келіншектер мен әжелердің басын қосқан берекелі іс, ұрпақтан – ұрпаққа шеберлік

үйрететін өзіндік тәрбие мектебі болған. Үлкендер жас келіндер мен қыздарға жүн өңдеудің қыр-сырын, ою-өрнектің мәнін, бояуларды үйлестірудің әдісін көрсеткен. Бір жағынан еңбек жүрсе, екінші жағынан әңгіме айтылып, ән шықалып, ауылдың ынтымағы мен берекесі осындай ортақ істер үстінде беки түскен.

Ырысжан апаның қолынан шыққан бұл текемет те бір шаңырақтың талай жылдық тарихына куә болды. Бір кезде үйдің төріне сән берген, отбасының күнделікті тұрмысында пайдаланылған бұйым бүгінде уақыттың табын бойына жинаған құнды мұраға айналды.

Жылдар өте келе Ырысжан апаның немересі Асанқұлұлы АлиМұхаммед әжесінің көзінде болған осы асыл дүниені сақтап қана қоймай, оның тарихын кейінгі ұрпақ білсін деген ниетпен «Анаға құрмет» музейінің қорына экспонат ретінде табыстады. Осылайша бір әулеттің шаңырағында сақталған мұра енді көпшілікке ортақ мәдени құндылыққа айналып отыр.

Көненің көзінде болған осындай бұйымдарды музей төрінде сақтау – өткенді дәріптеу ғана емес, аналарымыздың қолөнерін, олардың тұрмыс-тіршілігін, талғамы мен тағылымын келер ұрпаққа аманаттау. Өйткені бұл жәдігер бүтін бір дәуірден сыр шертетін өрнекті шежіре.

Жанат МҰХТАР,

«Анаға құрмет» музейінің қор сақтаушысы.

Үш ұрпақ – бір мұрат

Мыңбаев ауылында Қарттар күніне орай «Үш ұрпақ – бір мұрат» атты мерекелік шара өтіп, ұрпақ сабақтастығы мен ұлттық құндылықтар дәріптелді.

Мерекелік басқосуға ауылдың ақ жаулықты әжелері, ардақты аналары, жастар мен бүлдіршіндер қатысып, көтеріңкі көңіл-күйге бөленді. Шара барысында Мыңбаев ауылдық округі әкімінің орынбасары Азамат Тұрсынбекұлы құттықтау сөз сөйлеп, аға буынға ізгі тілегін білдірді. Мыңбаев бастауыш партия ұйымының төрағасы, ауылдық мәдениет үйінің директоры Айгерім Айсұлтанқызы сөз сөйлеп, «Әділет» партиясының Алғыс хаттарын табыстады. Сондай-ақ «Белсенді ұзақ өмір» орталығының кеңесшісі Айнұр Тоқтасынқызы мерекелік лебізін жеткізді.

Шара барысында «Айжұлдыз» бөбекжай-бақшасының бүлдіршіндері өлең оқып, «Домбыра биін» орындады. Балғындардың «Әжетайым» әні де үлкендерге ерекше әсер сыйлады.

Мерекенің мазмұнын «Бауырсақ FEST» ұлттық тағамдар байқауы толықтырды. Апалар өздері дайындаған бауырсақтарын таныстырып, дайындау тәсілдерімен бөлісті. Қонақтар ұлттық тағамнан дәм татып, әжелердің ақ батасын алды.

Ұлттық дәстүр мен заманауи үрдісті ұштастырған «Цифрлық ата-әже» бөлімінде

әжелер мен жастар бірге трендтік бейнеролик түсіріп, буындар арасындағы жылы байланысты көрсетті. Ал «Қара жорға» ойыны қатысушыларға ерекше көңіл-күй сыйлады.

Мерекелік кеште Жерұйық эстрада вокал үйірмесінің оқушылары Үсенбай Рамазан, Аршабек Айнар, Бейсен Талшын өнер көрсетті. Ал Қойкелова Салтанат «Қазағым» әнін шырқап, көрермен қошеметіне бөленді.

Тағылымды шара барысында үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсету, ұлттық салт-дәстүрді сақтау мен ұрпаққа аманат ету идеялары кеңінен көрініс тапты.

«Үш ұрпақ – бір мұрат» атты мерекелік басқосу аға буын мен жастарды жақындастырып, ұлттық құндылықтарды дәріптеген мазмұнды шара ретінде есте қалды.

А Тұрсынжан ТОҚТАСЫН
АТАМЕКЕН

Дамуында проблемалары бар балалар мен жасөспірімдерді оңалту және әлеуметтік бейімдеу

«Алматы облысының білім басқармасы» мемлекеттік мекемесінің Жамбыл ауданы, Ұзынағаш ауылының «№10 психологиялық-педагогикалық түзеу кабинеті» коммуналдық мемлекеттік мекемесі – ерекше білімді қажет ететін балаларға Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 27 мамырдағы №223 бұйрығы бойынша, «Дамуында проблемалары бар балалар мен жасөспірімдерді оңалту және әлеуметтік бейімдеу» мемлекеттік қызметін қажет ететін 0-18 жас аралығындағы балаларға тегін мемлекеттік қызмет көрсетеді.

Психологиялық-педагогикалық түзеу кабинеті қызметінің негізгі мәні ерекше білім беруге қажеттілігі бар балаларға кешенді психологиялық-педагогикалық көмек көрсету үшін арнайы түзетуші топтық, шағын топтық және жеке дамытушы бағдарламаларды іске асырып, психологиялық-педагогикалық көмекті ерекше білім беруге қажеттілігі бар:

Көру қабілеті зақымдалған (нашар көретін және көрмейтін);

Есту қабілеті зақымдалған (нашар еститін және естімейтін);

Жалпы сөйлеу тілі дамымаған (сөйлеу тілі тежелген);

Тірек-қимыл аппараты зақымдалған;

Зерде бұзылыстары бар;

Психикалық дамуы тежелген;

Эмоциялық-ерік әрекетінде және мінез-құлқында бұзылыстары бар балаларға көрсетеді.

• Газет – 2017 жылғы қарашаның 9-да Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникация министрлігі, байланыс, ақпараттандыру және бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы мемлекеттік бақылау комитетінде тіркеліп, мерзімді баспасөз басылымын, ақпараттық агенттікті және желілік басылыды есепке қою, қайта есепке алу туралы № 16738-Г Куәлігі берілген.

МЕКЕНЖАЙЫМЫЗ: 040600, Ұзынағаш ауылы, Мақатаев көшесі, 164 «А» үй. Телефондар: бас редактор – 2-44-28, 2-44-29, жалпы бөлім – 2-44-25, есепші – 2-44-27, факс-8 (72770) 2-44-28

Электрондық поштасы: 1932Atameken@bk.ru

• Осы шығарылымның таралымы – 7000 дана. Тапсырыс – 41 (2348)

• Индекс – 65264. Көлемі – 2 баспа табақ.

• Газет аптасына бір рет, сенбі күні шығады.

• Суреттердің сапасына редакция жауапты.

• Жарнама, хабарландыру берушілер оның мазмұны мен мәтіні үшін өздері жауапты.

• Газетке жарияланған кейбір суреттер мен мәліметтер интернет жүйесінен алынды.

• Газетте жарияланған мақалаларды редакцияның жазбаша рұқсатынсыз жазуға болмайды.

• Автордың пікірі – редакцияның түпкілікті көзқарасы емес.

• Газет редакцияда компьютермен теріліп, «Алматы-Болашақ» акционерлік қоғамының баспаханасында офсеттік тәсілмен басылады.

Тел: 378-42-00, факс: 378-36-76.

Алматы қаласы, Сәбит Мұқанов көшесі, № 223 «Б».

Құрметті аудан тұрғындары!

Аудан өмірінің апталық тынысынан Жан-жақты хабардар ететін «Атамекен» газетіне 2027 жылға жазылу науқаны басталды!!!

АТАМЕКЕН

– бүгінгі жаршымыз,
ертеңгі тарихымыз

Атамекен – біздің түп қазығымыз,

Атамекен – рухани азығымыз.

Тіршілігін ауданның білем десең,

Басылымға тартынбай жазылыңыз!

Жеке адамдар үшін «ҚАЗПОЧТА»

АҚ тасымалдау

қызметін қоса есептегенде

бір жылға жазылу құны –

9008,88 теңге.

жарты жылға – 4504,44 теңге

(Индексі 66264)

Ал зейнеткерлер мен мүгедектер

үшін

12 айға жазылу құны – 7908,48

теңгені құрайды.

Жарты жылға – 3954,24 (Индексі

36264)

Газеттің электронды нұсқасына

12 айға жазылу бағасы –

6600 теңге.

Сіз оны әдетте оқырмандардан

бұрын ұялы телефоныңыз немесе

компьютеріңіз арқылы сол

заматта алып, оқу мүмкіндігіне ие

боласыз.

Біздің мекенжайымыз: 040600,

Ұзынағаш ауылы,

Мақатаев көшесі №164 «А» үй.

Телефондар: 2-44-28, 2-44-27.

Толығырақ мәлімет алу үшін мына

телефонға хабарласыңыз:

8-708-673-93-64,

8-705-666-38-08

НАСЛЕДСТВО

*** Открылось наследственное дело после смерти Сулейменова Куаныш Мукаевича, 22 мая 1957 года рождения, умершего 20 сентября 2026 года, проживавшего по адресу: Алматинская область, Жамбылский район, с.Каргалы, ул.Маметова, дом 18 В, квартира 19. Всех заинтересованных лиц (наследников, кредиторов и т.д.) по получению доли в наследстве умершего прошу до **20 марта 2027 года** обратиться в нотариальную контору с.Каргалы к нотариусу Карамурзаеву Н.Б., или обращаться по телефону 31-2-83.

*** Открылась наследственная масса после смерти Жалымбетовой Күләш Бисенқызы, 20.07.1947 года рождения, умершей 29 сентября 2026 года, наследников просим обращаться к нотариусу Сыдыковой Сандугаш Канатовне по адресу: Алматинская область, Жамбылский район, с.Узынағаш, ул.Саурык батыра 183 А, до **29 марта 2027 года**.

*** Открылась наследственная масса после смерти Иманкожаева Бакыт Айтбековича, 02.11.1963 года рождения, умершего 03.10.2026 года, наследников просим обращаться к нотариусу Сыдыковой Сандугаш Канатовне по адресу: Алматинская область, Жамбылский район, с.Узынағаш, ул.Саурык батыра 183 А, до **03.04.2027 года**.

«ЖАМБЫЛ АТАМЕКЕН» ЖШС

Директор
Айнабекова М.Б.

Бас редактор
Әйгерім ӘБУ

Дизайнерлер
Мадина Тоқтасынова
Айнұр Қойкелова